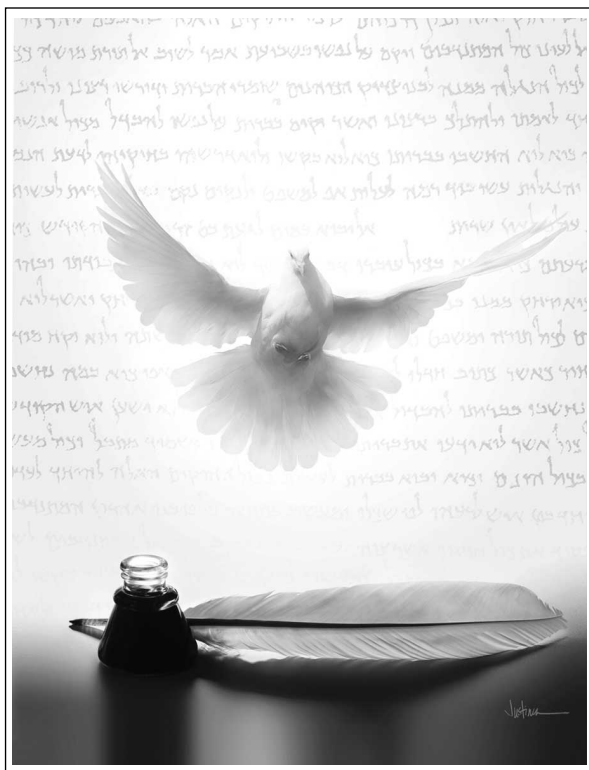

Dar Duha proroštva

Ostavština Ellen G. White

Pouke iz Biblije — Priručnik za učitelje

Listopad, studeni i prosinac 2026.

Sadržaj

1. Stvoritelj govori
2. Pozivanje proroka
3. Starozavjetni proroci
4. Novozavjetni proroci
5. Otkrivenje i nadahnuće
6. Proročki spisi
7. Čujte sada ovo!
8. Tumačenje proročkih spisa
9. Provjera proroka
10. Autoritet i značenje proroka
11. Proročko djelovanje u presudnim trenucima
12. Proročka otkrivenja za svršetak vremena
13. Blagoslovi iz proročke riječi

POUKE IZ BIBLIJE — Priručnik za učitelje — 4/2026.

Nakladnik: ZNACI VREMENA, Prilaz Gjуре Deželіća 77, 10000 Zagreb, Hrvatska • **Odgovorni urednik:** Neven Klačmer • **Urednik:** Mario Šijan
• **Prijevod:** Dušan Skakić • **Lektura:** Marijan Malašić •
Korektura: Ljiljana Đidara • **Tiskano u uredu nakladnika**

Stvoritelj govori

PRVI DIO: Pregled

Ključni tekst: Hebrejima 1,1.2.

Središte proučavanja: Postanak 1,27.28; Postanak 3,1-8.14-24; Luka 15,11-32; Izlazak 19,16-22; Hebrejima 1,1.2; Ivan 10,27-30.

Uvod

U Postanku (Postanak 2,4-25) Adam i Eva su uživali u prisnom zajedništvu s Bogom, hodajući i razgovarajući s Njim licem u lice. Međutim, tragični pad u grijeh narušio je tu zajednicu pa su praroditelji ljudskog roda izgubili neposrednu komunikaciju sa Stvoriteljem. Ipak, Bog nije odustao od potrage za čovjekom. Umjesto toga, uspostavio je nove načine komunikacije otkrivajući svoju prisutnost preko proroka, preko pisane Riječi (Svetog pisma) i, konačno, preko svojega Sina Isusa Krista. Ova prva pouka potvrdit će da, iako se Božji način komunikacije promijenio nakon pada ljudi u grijeh, Njegova želja da razgovara s ljudima nikada nije prestala. Danas Bog nastavlja komunicirati putem Svetoga pisma, gdje proroci i apostoli daju jedinstveno svjedočanstvo o Isusu Kristu. Kao suvremeni oblik očitovanja ove božanske komunikacije, Ellen G. White također upućuje na Isusa Krista potvrđujući biblijsko svjedočanstvo.

DRUGI DIO: Komentar

1. Adam i Eva živjeli su u potpunom skladu, kao i u prisnom, neposrednom zajedništvu s Bogom u Edenskom vrtu.

Adam i Eva bili su stvoreni u savršenom svijetu koji nadilazi našu najbujniju maštu. Edenski vrt bio je sveto prebivalište Božje prisutnosti na Zemlji. Budući da je Trojedin Bog po svojoj naravi Bog odnosa, On je stvorio ljudska bića na svoju sliku kako bi i oni odražavali takvu narav zasnovanu na odnosima. Njegov najveći dar ljudima prije njihovog pada u grijeh bila je sposobnost da stupe u osobnu i prisnu zajednicu s Njim. Tako su Adam i Eva uživali u izravnom, neposrednom zajedništvu s Bogom u tom savršenom okruženju.

2. Grijeih je narušio savršeno stanje u Edenskom vrtu i ljudi su izgubili neposredno zajedništvo s Bogom.

Onog trenutka kada su bezgrešni Adam i Eva okusili zabranjeni plod, iskusili su novu svijest o sebi: "Tada se obadvoma otvore oči, i upoznaju da su goli." Stoga oni "spletu smokova lišća i naprave sebi pregače" (Postanak 3,7). Prisno, savršeno, neposredno zajedništvo s Bogom bilo je prekinuto. Kada je uplašeni par čuo "korake Boga, koji je hodao vrtom za večernjeg povjetarca" — čemu su se prije radovali — oni su se sakrili "od Božje prisutnosti među drveće u vrtu" (Postanak 3,8 — Suvremeni hrvatski prijevod).

Prema Richardu Davidsonu: "Kada Bog dolazi u vrt nakon što su Adam i Eva sagriješili, On potiče susret koji je u biti 'sudski proces', 'Božje sudsko izricanje kazne'. Bog započinje sudski postupak ispitivanjem 'optuženih', a obrambeni i uzajamno optužujući odgovori Adama i Eve (Postanak 3,9-14) ukazuju na raskid međuljudskih (muž-žena) i božansko-ljudskih odnosa koji se dogodio kao posljedica čovjekovog pada u grijeh. Nakon sudskog ispitivanja i utvrđivanja krivice, Bog izriče presudu u obliku prokletstva (nad zmijom i nad zemljom — Postanak 3,14.17) i kazni (za muškarka i ženu — Postanak 3,16-19)." (Richard Davidson, *Flame of Yahweh: Sexuality in the Old Testament*, Peabody, MA: Hendrickson Publishers, 2007., str. 58,59)

Nažalost, Adam i Eva bili su izbačeni iz vrta, a Bog "postavi kerubine i plameni mač koji se svjetlucao — da straže nad stazom koja vodi k stablu života" (Postanak 3,24). "Kerubini koji čuvaju Eden predstavljaju više od naoružanih stražara. Oni ukazuju na početak povlačenja Božje prisutnosti sa Zemlje na Nebo, i Njegovu daljnju posrednu prisutnost na Zemlji preko simbola i vjesnika/andela." (Dru Johnson, *The Universal Story: Genesis 1—11*, in ed. Craig G. Bartholomew et al., *Transformative Word*, Bellingham, WA: Lexham Press, 2018., str. 52)

3. Čim je grijeh ušao u svijet, Bog je preuzeo inicijativu za obnovu odnosa s izgubljenim ljudskim rodом.

Adam i Eva bili su očajni. Čitav njihov dotadašnji svijet za tren im se srušio. Dok je grešni par slušao Boga kako izriče prokletstva i presude, čuli su i obećanje nade. U samom srcu tih presuda pojavilo se Evanđelje milosti. Obećani Potomak će doći, poraziti zmiju i ostvariti spasenje ljudskih bića. Postanak 3,15 književno je središte trećeg poglavlja i smatra se prvom objavom Evanđelja.

Neposredno nakon pada Adama i Eve u grijeh, Bog je objavio da će se sva buduća božanska otkrivenja usredotočiti na osobu i poslanje dolazećeg Otkupitelja. Ostatak Svetog pisma proizlazi iz ovog obećanja.

“Ova zapanjujuća objava Božje odlučnosti da pošalje Potomka i porazi zmiju (Sotonu) kako bi osigurao otkupljenje čovječanstva, temelj je i ključ za prepoznavanje proročkog glasa u Starom zavjetu.” (Jirži Moskala, *The Prophetic Voice in the Old Testament: An Overview*, u Alberto R. Timm and Dwain N. Esmond, ur., *The Gift of Prophecy in Scripture and History*, Silver Spring, MD: Review and Herald Publishing Association, 2015., str. 11)

Zanimljivo je da je riječ upotrijebljena za “zovne” ili “pozva” u Postanku 3,9 ista riječ koja se koristi kada Bog poziva proroke u službu (Izaija 51,2). Iako se ovdje koristi u kontekstu suda, prisutna je konotacija povezivanja i odnosa.

4. Nakon pada u grijeh, govoreći na različite načine, a na kraju i u osobi Isusa Krista — Bog je otvorio kanale komunikacije s grešnim ljudskim rodом.

Kada Boga više nisu mogli gledati svojim smrtnim osjetilom vida ili slušati Njegov glas osjetilom sluha, ljudi su primali božanske poruke preko ljudskih posrednika. Hebrejima 1,1 kaže da je Bog “govorio ocima po prorocima”. Stoljećima je Bog komunicirao sa svojim narodom preko takvih govornika kao što su bili Noa, Henok, Abraham, Izak, Jakov, Mojsije, Samuel, David i drugi biblijski proroci. On je davao otkrivenja tim pojedincima “u mnogo navrata i na mnogo načina”, kao što su teofanije (javljanja Boga), snovi i viđenja, božanski govor i anđeli. Također je govorio preko Urima i Tumima, čuda i znakova. To su načini na koje je Bog govorio u prošlosti, u starozavjetno doba.

“Na kraju, to jest, u ovo vrijeme, govorio nam je po Sinu.” (Hebrejima 1,1) Riječi Starog zavjeta i dalje su autoritativne kao Božja riječ, ali se moraju čitati kroz ispunjenje ostvareno u Isusu Kristu. On je vrhunsko i konačno otkrivenje Boga. “Staro je dolazilo u fragmentima, u epizodama — malo ovdje, malo ondje — i stoga je bilo nepotpuno, djelomično i nesavršeno. Ali novo dolazi u kulminirajućem govoru Boga Oca, u jedno vrijeme, u jednoj Osobi — Njegovom Sinu. S Isusom sva starozavjetna otkrivenja Boga sabrana su i nadvladana.” (William G. Johnsson, *Hebrews*, u Ángel M. Rodríguez, ur., *Andrews Bible Commentary*, Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 2022., str. 1824,1825)

5. Iskustvo obraćenja Ellen G. White pripremilo ju je za kristocentričan, suvremeni oblik očitovanja proročkog dara.

Proročki dar izvan biblijskih vremena neće dodati ništa Novom zavjetu, već će, naprotiv, potvrditi njegovo svjedočanstvo o Isusu Kristu. Izvještaj o obraćenju mlade Ellen G. White postavio je temelj za doživo-

tnu ljubav prema Isusu Kristu i predanu posvećenost Njemu. Ona je nebeskog Oca promatrala kao Boga ljubavi koji želi spasiti ljude otkupiteljskim djelima svojeg Sina. Takvo će gledište postati ključna točka njezine proročke službe, kao i njezina omiljena tema — očinska Božja ljubav.

U jednoj od svojih najdirljivijih izjava napisala je: “Sva roditeljska ljubav koja iz naraštaja u naraštaj dolazi iz ljudskih srca, svi izvori nježnosti koji su se otvorili u dušama ljudi samo su mali potocić u usporedbi s bezgraničnim morem beskonačne, neiscrpne Božje ljubavi. Jezik to ne može iskazati, pero ne može opisati. Možete razmišljati o njoj svakog dana u životu, možete marljivo istraživati Pisma da biste je razumjeli, možete zapregnuti svaku silu i sposobnost koju vam je Bog dao da biste shvatili ljubav i sažaljenje nebeskog Oca, a ipak je ona beskonačno daleka. Možete tu ljubav proučavati vjekovima, a ipak nećete potpuno shvatiti dužinu i širinu, dubinu i visinu Božje ljubavi kad je dao svojega Sina da umre za svijet. Ni vječnost je ne može potpuno otkriti. Ali dok budemo proučavali Bibliju i razmišljali o Kristovom životu i o planu otkupljenja, ove će se velike teme sve više i više otvarati našem razumijevanju.” (Ellen G. White, *Svjedočanstva za Crkvu*, sv. 5, str. 645; u izvorniku 740)

TREĆI DIO: Primjena u životu

Sljedeća pitanja za primjenu u životu, izvučena iz prethodnog komentara, ponuđena su vam kako bi obogatila vašu raspravu u razredu. Izaberite između njih, kao i iz same pouke, pitanja koja će najbolje potaknuti vaš razred na razmišljanje.

1. Prije grijeha Adam i Eva su razgovarali s Bogom “bez vela koji bi ih dijelio” (Ellen G. White, *Patrijarsi i proroci*, str. 31; u izvorniku 50). Kako zamišljate da je izgledalo iskustvo neposrednog zajedništva sa Svemogućim u Edenskom vrtu, “bez vela koji bi ih dijelio”?
2. Hebrejska riječ za “znati” podrazumijeva iskustveno znanje i poznavanje putem odnosa, kao i intelektualno poznavanje i razumijevanje. U svjetlu ove definicije, na koji su način Adam i Eva “znali” da su “goli” (Postanak 3,7)?
3. Kako je grijeh promijenio komunikaciju između Boga i ljudskih bića?
4. Što za nas danas znači život u Božjoj prisutnosti, iako Ga više ne vidimo licem u lice?
5. Kako svakodnevno možemo njegovati dublji osobni odnos s Bogom, kakav su Adam i Eva nekada imali u Edenu?

6. Što znači tvrdnja da cijelo Sveto pismo proizlazi iz prvog evanđeoskog obećanja u Postanku 3,15? Kako vidimo da se ova tema ponavlja kroz cijelu Bibliju?
7. U Hebrejima 1,1.2 piše da je u prošlosti Bog govorio preko proroka, ali nam je u posljednje dane govorio preko svojega Sina. Kako nam Isusov život i nauk daju najjasniju sliku o Bogu?
8. Na koje načine Bog i danas komunicira s nama? Kako možemo postati osjetljiviji na Njegov glas?
9. Omiljena tema Ellen G. White bila je očinska Božja ljubav. Kako razmišljanje o Božjoj ljubavi mijenja naš pogled na život i vjeru?

Pozivanje proroka

PRVI DIO: Pregled

Ključni tekst: Izaija 6,8.

Središte proučavanja: Postanak 15,6; Galaćanima 3,6-9; 1. o kraljevima 18,19-39; Izaija 53,1-12; Daniel 2,44-48; Marko 1,2-5; Matej 11,1-5.

Uvod

Poziv biblijskog proroka božanski je poziv kojim Bog neposredno imenuje pojedinca da govori u Njegovo ime, često preko otkrivenja kao što su videnje, san ili glas koji se čuje. Taj poziv po pravilu podrazumijeva nalog da se objavljuje Božja poruka, razobličava grijeh i vodi Njegov narod, ponekad uz veliku osobnu žrtvu, kao što se vidi u životima proroka poput Mojsija, Izaije i Jeremije. Pouka za ovaj tjedan usredotočena je na proročki poziv u različitim povijesnim okvirima, a poruke proroka uglavnom su obuhvaćale teme suda, spasenja i obnove. Razmatranje dostiže svoj vrhunac u pozivanju Ellen G. White, što možemo prepoznati kao Božju želju da nastavi komunicirati sa svojim narodom u grešnom svijetu.

DRUGI DIO: Komentar

1. Bog je izabrao proroke da budu Njegovi glasnogovornici.

Willem A. VanGemeran, teolog i stručnjak za Stari zavjet, efektno je dočarao božansku narav proročkog poziva i njegove misije prenošenja Božje poruke kada je definirao starozavjetnog proroka kao "Izraelca, pozvanog od Boga i osnaženog Duhom, koji služi kao Božji glasnogovornik, koji je primio autoritet i otkrivenje od Boga, koji je dobri pastir nad Božjim stadom i koji znacima potvrđuje Božju riječ i misiju." (Willem A. VanGemeran, *Interpreting the Prophetic Word*, Grand Rapids, MI: Zondervan, 1990., str. 32)

Ovdje se ističe nekoliko glavnih točaka ove definicije. Prvo, Bog je proroku dao božansko otkrivenje, a Duh je osnažio proroka da to otkrivenje prenese. Drugo, prorok je djelovao kao pastir izraelskog naroda — njegujući, vodeći, ukoravajući i ispravljajući ih. Na kraju, znaci kao

što su čuda, posebni događaji i pouke na primjerima potvrđivali su prorokovo božansko poslanstvo.

Pozivanje proroka bilo je trenutak koji je iz korijena mijenjao njegov život. Taj poziv obično je dolazio neočekivano, sa silom i snagom, ali “nije bio doživljen kao prorokova dugo priželjkivana prilika da stekne znanje koje je inače skriveno. On ne grabi trenutak — trenutak grabi njega. Riječ koja mu je otkrivena nije mu dana da je prihvati ili odbaci po vlastitoj želji, već mu je silovito i snažno nametnuta.” (Abraham J. Heschel, *The Prophets*, Part 2, New York: Harper & Row Publishers, 1962., str. 224) “Ali ja sam pun snage”, izjavio je prorok Mihej, “i Duha Jahvina, pun pravde i jakosti da objavim Jakovu opačinu njegovu, Izraelu njegov grijeh.” (Mihej 3,8)

U brojnim proročkim knjigama autori izjavljuju da im “dođe riječ Jahvina” (Hošea 1,1; Jona 1,1; Jeremija 1,11), ili “ondje me opet zahvati ruka Jahvina” (Ezekiel 1,3; Ezekiel 3,22), uvode ili zaključuju svoja proročanstva riječima “ovako govori Jahve Gospod” (Amos 1,3; Obadija 1,1; Hagaj 1,7; vidi i Zaharija 12,1, Izaija 7,7). Ove ponovljene proročke formule ostavljaju jasan dojam da proroci (vidioci) nisu sumnjali da prenose Božje riječi. Ova proročka “riječ” ili otkrivenje često je nosila poruku o sudu, kao što je Ezekiel izjavio: “I reče mi [Gospod]: ‘Sine čovječji, ustani na noge svoje da s tobom progovorim.’ I kad mi progovori, uđe u me Duh i postavi me na noge moje te čuh onoga koji mi govoraše.” (Ezekiel 2,1.2 — Varaždinska Biblija) Poslije Gospodin kaže: “Nego im govori riječi moje, poslušali ili ne poslušali, jer oni su odmetnici.” (Ezekiel 2,7 — Varaždinska Biblija)

2. Proroci su prenosili Božju poruku slušateljstvu u određenim povijesnim okolnostima.

Proroci su bili “izabrani od Boga da prime Njegovu poruku, a zatim da je objave slušateljstvu u specifičnim povijesnim okolnostima.” (Eric J. Tully, *Reading the Prophets as Christian Scripture: A Literary, Canonical, and Theological Introduction*, Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2022., str. 58) Na primjer, svaki prorok koji se spominje u ovoj pouci iskusio je svoj proročki dar u konkretnim povijesnim okolnostima.

Bog je uputio poziv Abram (Postanak 12,1) nakon pometnje jezika (Postanak 11), kada su prevladali poganstvo, idolopoklonstvo i ratovanje. Zanimljivo je da se izraz “prorok” prvi put u Svetom pismu primjenjuje na Abrahama (Postanak 20,7), koji je djelovao kao posrednik. Ilija je služio tijekom velike duhovne krize u sjevernom kraljevstvu, Izraelu, za vrijeme vladavine kraljeva Ahaba i Ahazije. Ilija je grmio protiv obožava-

nja Baala i pozivao Izrael na pokajanje. Izaija je prorokovao tijekom vladavine četvorice judejskih kraljeva, u devetom stoljeću prije Krista, kada je veliki izazov bio uspon asirskog kraljevstva, najveće prijetnje Judeji u to vrijeme. Daniel je odigrao značajnu ulogu u kraljevstvima Babilona i Perzije. Ivan Krstitelj je u prvom stoljeću najavljivao dolazak Mesije. U poslijebiblijsko vrijeme Ellen G. White je primila prvo viđenje u Americi prije Građanskog rata, nakon mileritskog razočaranja.

3. Proročka poruka sastojala se od suda, spasenja i obnove.

Proročka poruka u Starom zavjetu često se vrtjela oko triju središnjih tema: suda, spasenja i obnove. Ove teme bile su međusobno povezane i činile su srž proročke službe, baveći se zavjetnim odnosom između Boga i Njegovog naroda. Proroci su dosljedno pozivali Izrael i Judu da se vrate svojim zavjetnim obvezama prema Bogu upozoravajući ih na posljedice njihove pobune, idolopoklonstva i društvene nepravde. Sud je prikazivan kao božanski odgovor na kršenje Saveza (Ponovljeni zakon 28). Usprkos upozorenjima, proroci su nudili nadu ukazujući na Božju spremnost da spasi ostatak svojeg naroda koji se pokajao. Spasenje je često uključivalo Božju intervenciju kako bi izbavio svoj narod od neprijatelja ili iz nekih drugih teških okolnosti. Obnova je podrazumijevala povratak izgnanika u njihovu zemlju, ponovnu izgradnju Jeruzalema i hrama, kao i duhovnu obnovu u odnosu naroda s Bogom, što je konačno kulminiralo dolaskom Mesije.

4. Prvo viđenje Ellen G. White bilo je početak njezinog proročkog poziva i donijelo je nadu i ohrabrenje zbunjenim vjernicima nakon razočaranja.

U prosincu 1844. godine Ellen G. White je primila svoje prvo viđenje u povijesnom kontekstu mileritskog razočaranja. Bilo je to prijelazno vrijeme u kojem su sljedbenici Williama Millera bili razočarani i u rasulu. Ellen se pojavila s porukom nade i ohrabrenja. Dok se molila sa skupinom obeshrabrenih mileritskih žena, osjetila je da je okružena svjetlošću. Pred njezinim umom otvorio se prizor u kojem je vidjela "adventni narod" kako putuje uskom stazom u Nebo, s velikom svjetlošću iza sebe i Isusom ispred sebe. Dok bi svoj pogled držali čvrsto uprtim u Isusa, ostajali bi na toj stazi napredujući prema Nebu. Kada bi neki skrenuli pogled s Isusa, padali bi s te uske staze u mračni svijet ispod njih (vidi Ellen G. White, *Rani spisi*, str. 33,34; u izvorniku 13-15). To ju je viđenje iznenadilo i predstavljalo je silu koju nije mogla sputati.

Nekoliko tema proizlazi iz ovog prvog viđenja, koje je temeljno za buduću proročku službu Ellen G. White. Prvo, ono ukazuje na njezinu

doživotnu strast prema drugom Isusovom dolasku. Drugo, adventisti sedmoga dana nikada ne bi trebali zaboraviti svoje mjesto u proročkoj povijesti. Treće, svi kršćani, a posebno adventisti, moraju ostati usredotočeni na Isusa Krista kao Gospodina i Spasitelja (vidi George Knight, *A Brief History of Seventh-day Adventists*, 2. izd., Hagerstown, MD: Review and Herald, 2004., str. 35,36).

Ellen G. White ovo je nazvala svojim “prvim viđenjem”, jer su joj njezini nebeski doživljaji postali iskustvo koje se ponavljalo. Tako se njezin proročki identitet formirao oko često korištenih izraza: “Bog mi je pokazao”; “vidjela sam”, ili “bila sam prenesena u viđenju”, što je pokazivalo da je bila svjesna svoje proročke uloge i da je imala autoritet. Ova su otkrivenja donijela utjehu i ohrabrenje rasijanom, potištenom jatu vjernih koji su prošli kroz mileritsko iskustvo. Bila je pozvana da putuje i dijeli svoja viđenja s različitim skupinama milerita diljem države Maine, a poslije i u drugim dijelovima Nove Engleske.

Na kraju je ova otkrivenja, i mnoga koja će tek doći, stavila na papir radi širenja među vjernicima koji će s vremenom postati adventisti sedmoga dana.

Za daljnje proučavanje: Zoltán Szalos-Farkas, *The Rise and Development of Seventh-day Adventist Spirituality: The Impact of the Charismatic Guidance of Ellen G. White*. Doctoral Dissertation Series (Cernica, Romania: Editura Institutului Teologic Adventist, 2005.), sv. 1, str. 56—61.

TREĆI DIO: Primjena

Sljedeća pitanja za primjenu u životu, izvučena iz prethodnog komentara, ponuđena su vam kako bi obogatila vašu raspravu u razredu. Izaberite između njih, kao i iz same pouke, pitanja koja će najbolje potaknuti vaš razred na razmišljanje.

1. Proroci nisu sami odlučivali o svojem pozivu, već ih je poziv zatekao i obuzeo. Kako zamišljate da su se proroci osjećali tijekom tog iskustva? Kako to dovodi u pitanje našu perspektivu o Božjem pozivu u našem vlastitom životu?
2. Poruka svakog proroka bila je oblikovana povijesnim izazovima njegovog vremena. Kako nam razumijevanje povijesnog konteksta biblijskog proroštva pomaže da primijenimo njegove pouke danas?
3. Proroci su upozoravali da će kršenje Saveza dovesti do suda (Ponovljeni zakon 28). Kako se ovo načelo primjenjuje na vjeru pojedinaca i zajednice danas?

4. Usprkos porukama o sudu, proroci su uvijek ukazivali na nadu i spasenje. Kako možemo očuvati nadu tijekom kušnji i osobne krivice?
5. Kako možemo biti vjesnici Božje pravde i milosti u svijetu koji se bori s njihovim krajnostima?
6. Prvo viđenje Ellen G. White naglasilo je da naš pogled treba biti stalno uprt u Isusa. Kako možemo ostati duhovno usredotočeni na Isusa Krista usred životnih ometanja?
7. Jedna od ključnih tema njezinog viđenja bila je važnost podsjećanja na naše mjesto u proročkoj povijesti. Na koji način razumijevanje našeg položaja u Božjem planu utječe na naš način života?
8. Proročka služba Ellen G. White trajala je tijekom cijelog njezinog života. Kako možemo prepoznati i odgovoriti na Božje stalno vodstvo na našem duhovnom putovanju?
9. Kako spoznaja da Bog koristi obične ljude u neobične svrhe ohrabruje vašu vjeru?
10. Kako možemo uravnotežiti teme suda, spasenja i obnove dok propovijedamo Evanđelje drugima?

Starozavjetni proroci

PRVI DIO: Pregled

Ključni tekst: 2. Ljetopisa 20,20.

Središte proučavanja: Jakov 5,17.18; 1. o kraljevima 19,1-16; 1. o kraljevima 22,1-13; Izlazak 15,20; 2. o kraljevima 22,11-14; Jeremija 14,1-15.

Uvod

Prošlog tjedna bavili smo se pozivanjem proroka; pouka za ovaj tjedan opisuje osobine proročkog dara u Starom zavjetu kao kontekst za razumijevanje proročke službe Ellen G. White. Proročke knjige Starog zavjeta zauzimaju dio Biblije koji je približno jednak cjelokupnom Novom zavjetu. Njihove poruke bile su blagovremene i značajne za njihove različite slušatelje. Mnogo toga možemo naučiti iz iskustva starozavjetnih proroka, kao i o tome kako nam ta iskustva mogu pomoći da razumijemo proročku službu Ellen G. White.

DRUGI DIO: Komentar

1. Iako su proroci dobili izvanredan dar, oni su i dalje bili samo ljudi.

Proročka predaja u Starom zavjetu počinje s Mojsijem, temeljem biblijskog proroštva. Mojsije je djelovao kao izravni Božji glasnogovornik, posredujući u Savezu između Jahve i Izraela i zastupajući narod (Izlazak 33,11; Ponovljeni zakon 34,10). Njegovim jedinstvenim odnosom s Bogom, razgovorom “licem u lice”, postavljeno je mjerilo za proročki autoritet. Nakon Mojsija, Samuel je formalizirao proročku službu premostivši eru sudaca i kraljevstva. Kao sudac i prorok, Samuel je služio kao Božji glasnogovornik kraljevima, posebno pomazavši kraljeve Šaula i Davida (1. Samuelova 9,15-17; 16,1-13) uspostavljajući ulogu proroka kao vodećeg i korektivnog glasa izraelskim vladarima.

Ilija je uveo ulogu “tužitelja Saveza”. Za razliku od Mojsija koji je često posredovao za Izrael, Ilija se izravno suočavao s narodom i njegovim vođama, optužujući ih za nevjernost Savezu. Njegov izazov na gori Karmelu: “Dokle ćete hramati na obje strane? Ako je Jahve Bog, idite za

Njim; ako je Baal, slijedite njega” (1. o kraljevima 18,21), ilustrira njegovu istražnu ulogu. Ilija je kombinirao poruke o sudu s nadom pozivajući Izrael na pokajanje i povratak Jahvi. Time je uveo novu eru koja je pripremila put svim prorocima nakon njega koji su prenosili proročku poruku kraljevima i narodu (vidi: Willem A. VanGemeren, *Interpreting the Prophetic Word*, Grand Rapids, MI: Zondervan, 1990., str. 28—38).

Usprkos njihovom božanskom autoritetu, ljudska narav proroka bila je očita. Mojsije je sumnjao u svoje govorničke sposobnosti (Izlazak 4,10), Samuel je tugovao zbog Šaulovog neuspjeha (1. Samuelova 15,35), a Ilija je padao u očaj, čak želeći umrijeti nakon Izebelinih prijetnji (1. o kraljevima 19,4). Ove borbe pokazuju da su proroci, usprkos svojem pozivu, i dalje bili ljudi podložni strahu, sumnji i emocionalnim previranjima. Ova misao podsjeća nas na Božju milost u korištenju običnih ljudi za prenošenje neobičnih poruka.

2. Starozavjetni proroci djelovali su prema posebnom obrascu.

Ulomak iz Ponovljenog zakona 18,15-19 ocrtava ulogu proroka naglašavajući njegovu funkciju kao Božjeg izabranog vjesnika. Pravi prorok pozvan je izravno od Jahve, a ne prema vlastitoj želji. Ovaj božanski poziv je presudan jer je uloga proroka da govori Božje riječi, a ne svoje. Mnogi proroci, kao što su Mojsije, Izaija, Jeremija i Amos, u početku su se opirali ovom pozivu osjećajući se nedostojnima ili plašeći se odbacivanja. Pa ipak, osjećali su obvezu da govore, često opisujući Božju riječ kao nezaustavljivu silu (Jeremija 20,9).

Pravi prorok dolazi iznutra — iz zavjetne zajednice, “od tvoje braće” (Ponovljeni zakon 18,15), što osigurava povezanost s Božjim narodom. Iako Bog može govoriti preko bilo koga, kao u slučaju Bileamove magarice (Brojevi 22,28-30), On znakovito podiže proroke iz svoje vjerne zajednice. Proroci su djelovali kao vjesnici prenoseći Božje zapovijedi bez dodavanja osobnog mišljenja. Izraz “glasnik” najbolje opisuje ovu ulogu jer su proroci prenosili Božju autoritativnu riječ, očekujući da ona bude poslušana (vidi: Eric J. Tully, *Reading the Prophets as Christian Scripture: A Literary, Canonical, and Theological Introduction*, Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2022., str. 58-62).

Za daljnje proučavanje: Pročitajte: Edward J. Young, *My Servants the Prophets*, Grand Rapids, MI: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1952., str. 20—37.

3. Vjerujte pravim prorocima i razlikujte ih od lažnih proroka.

Stari zavjet pruža jasne kriterije za razlikovanje pravih proroka od lažnih. Poruka pravog proroka mora se ispuniti (Ponovljeni zakon

18,21.22) i mora biti u skladu s Božjim zapovijedima, pozivajući isključivo na obožavanje Jahve (Ponovljeni zakon 13,1-5). Čak i ako se znak ili čudo ispuni, prorok je lažan ako vodi narod u idolopoklonstvo ili ga udaljava od Božjeg Saveza. Pravi prorok nikada ne proturječi Božjoj objavljenoj Riječi; njegov život odražava svetost i poštenje. Lažni proroci su, nasuprot tome, bili osuđivani zbog nemoralnog ponašanja (Jeremija 23,14).

Pravi su se proroci često suočavali s protivljenjem i odbacivanjem jer su njihove poruke razobličavale grijeh i upozoravale na sud, za razliku od lažnih proroka koji su nudili utješne, ali obmanjujuće riječi (Jeremija 6,14). Autoritet pravog proroka potvrđuje se preko ispunjenih proročanstava, vjernosti Božjem zakonu, moralnog integriteta, dosljednosti s prethodnim otkrivenjima i spremnosti da se govore teške istine, čak i kada su nepopularne.

4. Žene su igrale značajnu ulogu u starozavjetnom očitovanju proročkog dara.

Hulda je primjer značajne uloge koju su žene imale u starozavjetnom proroštvu. Tijekom vladavine kralja Hošee, kada je u hramu pronađena "Knjiga Zakona", Hošea je potražio božansko vodstvo. Pitao je Huldu, iako je Jeremija u to vrijeme bio aktivan (2. Ljetopisa 34,22). Ovaj izbor naglašava autoritet i poštovanje koje je Hulda uživala kao prava Jahvina proročica. Njezina poruka, prenesena u dvama proročanstvima, nosila je sud i nadu. Potvrdila je da će prokletstva iz dvadeset osmog poglavlja Postanka pasti na južno kraljevstvo (Judu) zbog upornog idolopoklonstva (2. Ljetopisa 34,24.25). Ipak, Hulda je uvjerala Hošeu da će ga njegova poniznost i pokajanje poštediti gledanja nadolazeće katastrofe (2. Ljetopisa 34,26-28).

Huldina uloga pokazuje kako su proročicama povjeravane autoritativne, božanske poruke sa savjetima narodnim vođama. Iako njezino proroštvo nije uvelo nove doktrinarne istine, ono je primijenilo postojeće Sveto pismo na trenutačnu situaciju, pojačavajući Božja zavjetna načela suda i milosti. Huldin primjer odražava poštovanu ulogu koju su žene imale u prenošenju starozavjetnog proroštva, služeći kao ključni glasnici Božje istine.

5. Proročki dar Ellen G. White imao je mnoge sličnosti sa starozavjetnim prorocima.

Proročki dar Ellen G. White ima brojne sličnosti sa starozavjetnim prorocima. U svojem drugom viđenju u prosincu 1844. godine pretkazala je kušnje i protivljenja s kojima će se suočiti i u početku se opirala

pozivu. Pa ipak, riječi: “Objavi drugima ono što sam ti otkrio”, odjekivale su u njezinom umu. (Ellen G. White, *Spiritual Gifts*, sv. 2, str. 36) Prirodno bojažljiva i stidljiva, Ellen je bila užasnuta mogućnošću da javno objavi svoja viđenja. Tražila je molitvu i ohrabrenje od prijatelja osjećajući se preopterećenom odgovornošću.

Tijekom jednog molitvenog sastanka ispričala je preobražavajuće iskustvo: “Dok sam se molila, gusta tama koja me je obavila raspršila se, a sjajna svjetlost, poput vatrene kugle, krenula je prema meni i kako je pala na mene, snaga mi je bila oduzeta. Činilo se da sam u prisutnosti Isusa i anđela. Ponovno sam čula riječi: ‘Objavi drugima ono što sam ti otkrio.’” (Ellen G. White, *Spiritual Gifts*, sv. 2, str. 37) Iako ju je ovo iskustvo uvelike ohrabrilo, molila je za poniznost plašeci se samouzvišenja, i dobila je uvjerenje da će biti pogođena bolešću ako se kod nje pojavi ponositost. Ovaj trenutak učvrstio je njezinu posvećenost Božjem pozivu.

Tijekom svoje duge službe, Ellen G. White je sebe opisivala kao vjesnika, naglašavajući svoju ulogu u prenošenju Božjih poruka, a ne u obavljanju određene službene funkcije. Godine 1903. napisala je: “Od 1844. godine sve do danas primam poruke od Gospodina i prenosim ih Njegovom narodu. To je moj posao — prenositi narodu svjetlo koje mi Gospodin daje. Moja je obveza da primam i prenosim dalje Njegove poruke. Ne trebam se pojavljivati pred narodom ni u kojem drugom svojstvu osim vjesnika koji ima poruku.” (Ellen G. White, *Svjedočanstva za Crkvu*, sv. 8, str. 211; u izvorniku 237)

Usprkos izvanrednom daru, Ellen G. White je ostala duboko svjesna svoje ljudske naravi. Njezine borbe bile su odraz borbi koje su imali i biblijski proroci koji su se suočavali sa strahom, sumnjom i patnjom u svojoj službi. Dosljedno je izbjegavala samouzvišenje, usmjeravajući svu svoju pozornost na vjerno prenošenje Božjih poruka, čak i kada su one donosile kritike ili teškoće. Kako u Starom zavjetu, tako je i u iskustvu Ellen G. White proročki dar bio uzvišen poziv, često praćen osobnim kušnjama i dubokom poniznošću. Iako izabrani za izvanredan zadatak, ovi su vjesnici ostali ljudi oslanjajući se na Božju snagu u ispunjenju svojeg božanskog poslanja.

TREĆI DIO: Primjena

Sljedeća pitanja za primjenu u životu, izvučena iz prethodnog komentara, ponuđena su vam kako bi obogatila vašu raspravu u razredu. Izaberite između njih, kao i iz same pouke, pitanja koja će najbolje potaknuti vaš razred na razmišljanje.

1. Proroci su pozivali narod da se vrati vjernosti tijekom razdoblja duhovnog nazadovanja. U kojim su područjima danas potrebni proročki glasovi?
2. Kako možemo njegovati srce koje sluša i odgovara na Božju poruku, umjesto da joj se odupire kao što su to činili mnogi u Izraelu?
3. Koje pouke možemo izvući iz života proroka u pogledu ustrajnosti, vjere i poslušnosti Božjem pozivu?
4. Bog je koristio nesavršene ljude za svoju božansku misiju. Kako ova istina utječe na naš odnos prema vlastitim slabostima i ograničenjima u služenju Bogu?
5. Mnogi su se proroci u početku opirali svojem pozivu, pa ipak ih je Bog pokrenuo da govore. Jeste li ikada osjetili poziv da nešto uradite, ali ste oklijevali? Što vam je pomoglo da krenete naprijed?
6. Lažni proroci u Starom zavjetu često su govorili ljudima ono što su željeli čuti, umjesto onoga što su trebali čuti (Jeremija 6,14). Kako možemo biti sigurni da doista tražimo istinu, a ne samo utješne poruke?
7. Kako možemo, poput proročice Hulde, primijeniti Božju riječ na našu trenutačnu situaciju i voditi druge u istinu?
8. Ellen G. White u početku se opirala svojem pozivu, baš kao što su to činili Mojsije i Jeremija. Jeste li ikada osjetili da vas Bog vodi u nešto što je izvan vaše zone udobnosti? Kako ste odgovorili?
9. Ellen G. White je sebe radije nazivala vjesnicom nego proročicom, usredotočujući se na prenošenje Božjih poruka umjesto na isticanje titule. Na koje je načine ona bila vjesnik? Što možemo naučiti iz njezine poniznosti u službi?

Novozavjetni proroci

PRVI DIO: Pregled

Ključni tekst: 1. Korinćanima 12,4-6.

Središte proučavanja: Matej 16,13-16; Efežanima 2,20; Otkrivenje 22,6; Luka 2,36-39; Djela 21,9; Efežanima 6,10-18.

Uvod

Tema pouke za ovaj tjedan prirodno se nadovezuje na temu pouke od prošlog tjedna, ali se bavi prirodom novozavjetnih proroka koji su djelovali kao Duhom osnaženi vjesnici i koji su ranoj Crkvi pružali vodstvo, ohrabrenje i opomene. Uloga ovih proroka bila je objavljivanje Božje poruke, ponekad otkrivajući buduće događaje, ali prvenstveno jačajući vjernike i pozivajući ih na vjernost. Za razliku od starozavjetnih proroka, čiji je autoritet bio temelj zavjetnog odnosa Izraela s Bogom, novozavjetni proroci djelovali su unutar crkvene zajednice dopunjujući apostolski nauk i ukazujući na Isusa Krista kao na vrhunsko otkrivenje Božje volje. Baš kao što su novozavjetni proroci uzdizali Krista kao Mesiju, tako je činila i Ellen G. White.

DRUGI DIO: Komentar

1. Isus je bio najveći prorok.

Isus Krist je najveći prorok koji nadilazi sve koji su djelovali prije Njega. Za razliku od starozavjetnih proroka koji su prenosili Božju riječ, Isus je bio Riječ koja je postala tijelo (Ivan 1,14). On nije samo objavljivao božansku istinu — On ju je utjelovio. Isus je potvrdio svoju proročku ulogu izjavivši: “Prorok je svugdje poštovan, osim u svome zavičaju i u vlastitoj kući” (Matej 13,57 — Suvremeni hrvatski prijevod), naglašavajući time činjenicu da je bio odbačen usprkos svojem autoritetu.

Ivan Krstitelj je također imao jedinstvenu proročku ulogu. Priznat kao prorok (Matej 11,9), djelovao je i govorio kao starozavjetni proroci pozivajući ljude na pokajanje i pripremajući put Mesiji (Izaija 40,3; Matej 3,3). Međutim, Ivan je bio poseban. On je bio most između starog i novog Saveza, posljednji prorok stare ere i preteča nove. Stajao je “na samoj prekretnici epoha” i “na pragu doba ispunjenja” (Christopher Rowland, *Prophets, Prophecy, in Dictionary of Jesus and the Gospels*,

2. izd., Joel B. Green et al., Downers Grove, IL; Nottingham, England: IVP Academic; IVP, 2013., str. 707).

Jedino je Ivan prepoznao Isusa Krista kao “Jaganjca Božjeg” (Ivan 1,29). Isus je pohvalio Ivana kao najvećeg među rođenima od žena (Matej 11,11), ali je napomenuo da će najmanji u kraljevstvu nebeskom biti veći od njega, nagovještavajući preobražavajuću silu novoga Saveza (Ivan 3,30).

2. Novozavjetni apostoli i proroci imali su isti autoritet kao i starozavjetni proroci.

Novi zavjet potvrđuje nastavak proročkog dara izjednačavajući autoritet novozavjetnih apostola i proroka s autoritetom njihovih starozavjetnih prethodnika. U Efežanima 3,5 (Varaždinska Biblija), Pavao piše da se Kristova tajna “sada u Duhu objavi njegovim svetim apostolima i prorocima”. Slično tome, Efežanima 2,20 opisuje crkvu koja je nazidana “na pravom temelju — na apostolima i prorocima, a zaglavni je kamen sam Krist Isus”. Kako objašnjava Daniel B. Wallace, ove riječi ukazuju na istu skupinu proroka koji su, zajedno s apostolima, činili temelj Crkve. (Daniel B. Wallace, *Greek Grammar Beyond the Basics: An Exegetical Syntax of the New Testament*, Grand Rapids, MI: Zondervan, 1996., str. 286)

Teolozi raspravljaju o tome je li se proročki dar nastavio i nakon apostolske ere. Cezacionisti vjeruju da je on prestao s kompletiranjem biblijskog kanona, dok kontinuationisti — uključujući mnoge karizmatike i pentekostalce — tvrde da se proročki darovi nastavljaju i danas. Adventisti sedmoga dana zastupaju uravnoteženo gledište, potvrđujući da proročki dar i dalje postoji, ali je podređen Svetom pismu, koje je vrhovni autoritet. Zbog toga su oprezní u pogledu nastavka svih darova na način na koji ih definiraju karizmatске skupine.

3. U Novom zavjetu dar proroštva je funkcionirao kao opominjanje i ohrabrivanje ukazujući na Krista.

Kristov dolazak preobrazio je narav proroštva. Dok su starozavjetni proroci gledali unaprijed na Mesiju, novozavjetni su proroci svoju poruku usredotočili na Isusov život, smrt, uskrsnuće i povratak. Otkrivenje 19,10 objavljuje da je “proročki duh, zapravo, svjedočanstvo Isusovo”, stavljajući Isusa Krista u središte svake proročke aktivnosti.

Kao što primjećuje Rino Fisichella, novozavjetni su proroci govorili u Isusovo ime čineći Njegove riječi živim i neposrednim za crkvu (Rino Fisichella, *Prophecy*, in *Dictionary of Fundamental Theology*, René Latourelle and Rino Fisichella, urr., New York: Crossroad Publishing Com-

pany, 1994., str. 794) Njihova uloga bila je da opominju, ohrabruju i izgrađuju zajednicu, kao što Pavao navodi u 1. Korinćanima 14,3: "Naprotiv, onaj koji prorokuje, govori ljudima: uzdiže ih, opominje i tješi."

Ekkehardt Mueller naglašava da su se novozavjetni proroci usredotočivali "još više na Isusa, na Njegov život, Njegove riječi i Njegova djela nego što su se starozavjetni proroci usredotočivali na Mesiju" (Ekkehardt Mueller, *The Prophetic Voice in the New Testament: An Overview*, in Alberto R. Timm and Dwain Esmond, urr., *The Gift of Prophecy in Scripture and History*, Silver Spring, MD: Review and Herald Publishing Association, 2015., str. 55,56). Njihov zadatak bio je da Kristovu poruku učine aktualnom, potičući crkvu da ostane vjerna i puna nade u iščekivanju Njegovog povratka.

4. Proročki dar očitovao se kod žena kao i kod muškaraca.

Novi zavjet naglašava da je proročki dar bio dan muškarcima i ženama. U Djelima 2,17.18 apostol Petar, citirajući Joela 3,1.2 (2,28.29), izjavljuje: "I proricat će sinovi vaši i kćeri vaše. ... Čak ću i na slugе i sluškinje izliti Duha svojeg u dane one." Ovo rodno uključivo izlivanje vidljivo je ispunjeno u ranoj Crkvi.

Žene, kao što su Ana (Luka 2,36-38) i četiri Filipove kćeri (Djela 21,9), bile su priznate proročice, igrajući ključnu ulogu u objavljivanju Božje poruke. Njihovo uključivanje naglašava nepristranu raspodjelu darova Duha Svetoga, osnažujući oba spola da služe kao vjesnici Božje istine.

5. Novi zavjet upozorava na lažne proroke.

Usporedo s potvrđivanjem istinskog proroštva, Novi zavjet snažno upozorava protiv lažnih proroka. U Mateju 7,15 Isus upozorava: "Čuvajte se lažnih proroka što vam dolaze u ovčjem ruhu, a unutra su grabežljivi vuci." Lažni proroci bili su stvarna prijetnja ranoj Crkvi zavodeći vjernike na stranputicu varljivim učenjima.

Apostol Ivan u 1. Ivanovoj 4,1 poziva kršćane: "Ljubljeni, nemojte vjerovati svakom duhu, već duhove podvrgnite kušnji da vidite jesu li od Boga, jer su se pojavili mnogi lažni proroci u svijetu." Pravo proroštvo slaže se s Božjom riječju, ukazuje na Isusa Krista i izgrađuje crkvu, dok lažni proroci zagovaraju ona učenja koja unose razdor i služe osobnim probicima. Vjernici su pozvani na razlučivanje kako bi se uvjerali jesu li proročke poruke dosljedne Svetom pismu i usredotočene na Isusa Krista.

6. Proročki dar Ellen G. White djelovao je slično novozavjetnim prorocima u smislu da je ona bila usredotočena na Isusa Krista.

U okviru ove teme, bilo bi korisno da u razredu ukratko sažmemo kristocentričnu, na križ usredotočenu putanju u spisima Ellen G. White, od početnih pa sve do kasnih godina. Ovaj sažetak pomoći će da se potvrdi kako je ona djelovala kao poslijebiblijska proročica u novoza-vjetnom smislu i kako je uzdizala Isusa Krista. Već 1851. godine ona je isticala potrebu vjernika “da razmišljaju o Isusovoj dostojnosti, Njegovoj ljubavi, zaslugama i velikoj milosti” (Ellen G. White, *Rani spisi*, str. 77; u izvorniku 73). Nekoliko godina kasnije, 1857. godine, pozvala je mlade: “Ako je Krist u nama nada slave, mi ćemo u Njemu otkriti takvu pri-vlačnost da će se duša zaljubiti u Njega.” (Ellen G. White, *Svjedočanstva za Crkvu*, sv. 1, str. 147; u izvorniku 162)

Godine 1869. njezina rana usmjerenost na Isusa Krista doživjela je vrhunac u djelu *Kristova stradanja*, maloj brošuri objavljenj zasebno, a zatim u *Svjedočanstvima za Crkvu*, sv. 2, str. 169—182 (u izvorniku 200-215). Najdirljivijim i najsnažnijim jezikom kojim se mogla izraziti, Ellen G. White je izložila Kristov život, muku i smrt kao pomirenje za naše grijehe. Njezina težnja bila je: “Trebali bismo opširnije i dublje razmišljati” o onom što je Isus Krist učinio za nas, i: “Ljubav Oca i Sina prema čovjeku treba oživiti, uzdići i ushititi našu dušu.” (*Svjedočanstva za Crkvu*, sv. 2, str. 181,182; u izvorniku 215)

Nakon zasjedanja Generalne konferencije u Minneapolisu 1888. go-dine, Ellen G. White su pitali što misli o iznesenim porukama o spase-nju. Odgovorila je: “Pa, ja vam to iznosim posljednjih četrdeset pet godina — nenadmašnu Kristovu privlačnost.” (*Sermons and Talks*, sv. 1, str. 116) Ova “nenadmašna privlačnost” nalazila se u Kristovom otkupi-teljskom djelu, božanskoj naravi i osobi. Brojne izjave o Kristovim za-slugama i spasenju u Njemu mogu se pronaći u svim spisima Ellen G. White tijekom tih četrdeset godina i poslije, sve do kraja njezinog života (vidi na primjer: Ellen G. White, *Propovjednici Radosne vijesti*, str. 126—131; u izvorniku 156—162).

Za daljnje proučavanje: Vidi: Peter M. van Bemmelen, ‘*The Match-less Charms of Christ: Theological Significance of This Phrase in Ellen White’s Writings*’, u Daniel Heinz et al., *Christ, Salvation, and the Escha-ton: Essays in Honor of Hans K. LaRondelle*, Berrien Springs, MI: Old Testament Department.

TREĆI DIO: Primjena

Sljedeća pitanja za primjenu u životu, izvučena iz prethodnog komentara, ponuđena su vam kako bi obogatila vašu raspravu u razredu. Izaberite između njih, kao i iz same pouke, pitanja koja će najbolje potaknuti vaš razred na razmišljanje.

1. Isus je bio više od proroka. On je bio Riječ koja je postala tijelo (Ivan 1,14). Kako ova biblijska istina oblikuje naše razumijevanje Njegovog autoriteta danas?
2. Ivan Krstitelj prepoznao je Isusa kao “Jaganjca Božjeg” (Ivan 1,29). Kako prepoznavanje Isusa Krista onakvog kakav On doista jest utječe na način na koji mi živimo i naviještamo svoju vjeru?
3. Prema Efežanima 2,20, Crkva je izgrađena na temelju apostola i proroka, gdje je Isus Krist ugaoni kamen. Kako bi ovo razumijevanje trebalo utjecati na naš pogled na Novi zavjet i njegov autoritet?
4. Različite kršćanske skupine raspravljaju o tome javlja li se proročki dar i danas. Kako biste opisali adventistički stav?
5. Pavao navodi da je proroštvo namijenjeno “za izgradnju, ohrabrenje i utjehu” (1. Korinćanima 14,3 — Varaždinska Biblija). Kako možemo primijeniti ovo načelo u našim crkvenim zajednicama i svakodnevnim kontaktima?
6. Žene, kao što su Ana (Luka 2,36-38) i Filipove kćeri (Djela 21,9), bile su priznate proročice. Kako možemo podržati i ohrabriti muškarce i žene da danas koriste svoje duhovne darove?
7. Isus je upozorio da će lažni proroci doći u ovčjem ruhu (Matej 7,15). Koji su suvremeni primjeri učenja koja izgledaju biblijski, ali odvođe ljude na stranputicu?
8. Ellen G. White je naglašavala “nenadmašnu Kristovu privlačnost”. Što ona misli pod ovim izrazom? To jest, što je ta “nenadmašna Kristova privlačnost”? Kako usredotočivanje na nju produbljuje vašu vjeru?
9. Ellen G. White je iznosila šire i dublje poglede na Kristovo pomirenje. Kako možemo rasti u razumijevanju i cijenjenju onoga što je Krist učinio za nas?
10. Proročka uloga Ellen G. White uvijek je bila usmjerena na uzdizanje Isusa Krista. Kako bi se njezin naglasak na Krista mogao usporediti s načinom na koji mi danas promatramo i koristimo njezine spise?

Otkrivenje i nadahnuće

PRVI DIO: Pregled

Ključni tekst: Otkrivenje 1,1.2.

Središte proučavanja: Hebrejima 1,1.2; 2. Timoteju 3,15-17; 2. Petrova 1,19-21; Izlazak 17,14; Otkrivenje 1,19; Ezekiel 4,1-8.

Uvod

Pouka za ovaj tjedan govori o tome kako je Bog komunicirao s prorocima i kako je ta komunikacija rezultirala raznolikošću spisa koje nalazimo u Bibliji. Od pada u grijeh, kao što je istaknuto u prvoj pouci, ljudi su izgubili izravan pristup Bogu. Međutim, putem otkrivenja i nadahnuća Bog se povezao s palim ljudskim rodом i objavljivao mu svoju volju preko proroka i drugih biblijskih pisaca. Sveto pismo svjedoči o otkrivenju i nadahnuću kod biblijskih pisaca, i ono treba biti polazište za razumijevanje ovog božansko-ljudskog procesa. Ellen G. White je razumjela ovaj proces na osnovi iskustva i vlastitog proučavanja Svetog pisma.

Zato će se ova pouka kretati od Svetog pisma prema njezinom osobnom iskustvu otkrivenja i nadahnuća.

DRUGI DIO: Komentar

1. Opće nasuprot posebnom otkrivenju.

Teolozi razlikuju dvije vrste otkrivenja: opće i posebno. Opće otkrivenje odnosi se na Božje samootkrivenje preko prirode, povijesti i ljudskog iskustva, čime On postaje poznat svim ljudima svuda (Daniel 2,21; Rimljanima 2,11-16; Djela 4,16.17). Psalm 19,2.3 potvrđuje da djela Božjeg stvaranja objavljuju Božju slavu; ipak, ovo otkrivenje ostaje široko i neprecizno. Nasuprot tome, posebno otkrivenje Božja je izravna komunikacija s određenim pojedincima u konkretnim vremenima i na određenim mjestima, kojom se otkrivaju istine nužne za otkupiteljski odnos s Njim (Ponovljeni zakon 29,29; Hebrejima 1,1.2). Zbog pada ljudi u grijeh, samo opće otkrivenje nije bilo dovoljno jer je ljudima bilo potrebno jasnije božansko vodstvo da bi nadvladali svoja duhovna ograničenja (1. Korinćanima 2,14).

Posebno otkrivenje razotkriva istine o Bogu koje ljudi ne mogu samostalno otkriti. Biblijski izrazi za "otkriti" (hebr. *galah*, Amos 3,7; grč. *apokalipto*, Rimljanima 1,17) prenose misao o skidanju vela sa skrivenog znanja. Otkrivenje se može opisati kao Božja objava sebe i svoje volje izabranom oruđu, čime se predaje znanje nedostižno ljudskim naporom. Sama Biblija je zapis tog posebnog otkrivenja, koje svoj vrhunac postiže u Isusu Kristu, koji, od Postanka 3,15 pa nadalje, stoji kao krajnje središte Božje božanske komunikacije.

2. Nadahnuće.

Otkrivenje je bilo vertikalni događaj kojim je Bog priopćavao istinu ljudskim primateljima, dok je nadahnuće bilo horizontalni proces očuvanja i prenošenja te istine drugima. Ovaj se proces odvijao i putem usmenih objava i putem pisanja Svetog pisma. Mnoge proročke poruke prvo su bile izgovorene, a potom zapisane (Izaija 7,3.4; Jeremija 7,2), kao što je bilo i s Isusovim naukom (Matej 5—7). Sveto pismo je vrhunac Božje objave, koje služi kao vjerodostojni zalog božanske istine za doktrinarno i duhovno vodstvo. Kao konačni oblik posebnog otkrivenja, Biblija svjedoči o vlastitom nadahnuću. Pavao je izjavio da je sve "Pismo od Boga nadahnuto" (2. Timoteju 3,16), upotrijebivši izraz *teopneustos*, što znači "od Boga nadahnuto". Ovo značenje potvrđuje da je čitava Biblija, a ne samo neki njezini dijelovi, božanski nadahnuta, što je čini potpuno dostojnom povjerenja za učenje i poučavanje.

Proces nadahnuća uključivao je ljudske pisce koje je vodio Duh Sveti. Petar je ovo naglasio kada je napisao: "Nego su ljudi govorili od Boga, potaknuti od Duha Svetoga." (2. Petrova 1,21) Grčka riječ *feromenoi* ("pokrenuti", "nošeni") pokazuje da ih je Duh nosio, pa Sveto pismo nije puka ljudska izmišljotina. Nadahnuće se može opisati kao božanski čin koji omogućava prorocima da prime i prenesu otkrivenje vjerodostojno i pouzdano. Ova božanska inicijativa osigurala je precizno očuvanje Božje istine preko Svetog pisma, kao što se vidi kada je Mojsiju naređeno da zapiše Božje riječi (Izlazak 17,14; Ponovljeni zakon 31,9). Poslije je Jošua naglasio važnost poslušnosti onome što je napisano u Knjizi zakona (Jošua 23,6), čime je istaknuta trajna uloga nadahnutog Svetog pisma u vođenju Božjeg naroda.

3. Božje posebno otkrivenje u Svetom pismu.

Otkrivenje i nadahnuće djelovali su zajedno u Božjem priopćavanju Njegove volje čovječanstvu. Otkrivenje je bilo vertikalni čin Božje objave božanske istine preko snova, viđenja ili izravnih uputa proroku. Otkrivenje je išlo putanjom od Boga k ljudima. Nadahnuće je bilo horizontalni

proces u kojem su proroci pod Božjim vodstvom vjerno prenosili otkrivenu istinu drugima. To se zbivalo putem usmenog objavljivanja i pisanja (*inscripturatio*) onoga što će poslije postati Sveto pismo.

Proroci su u ovom procesu bili ljudska karika između otkrivenja i nadahnuća. Putem nadahnuća, primali su božansku istinu i pouzdano je prenosili svojem ciljnom slušateljstvu. Nadahnuće je išlo putanjom od nadahnutih ljudi prema drugim ljudima omogućivši da Božja poruka ostane dostojna povjerenja i vjerodostojna u svim naraštajima. Na taj je način Biblija, Božja riječ, bila prenesena ljudskom rodu.

4. Različita očitovanja otkrivenja-nadahnuća u Svetom pismu.

Bog je otkrivao svoju volju na različite načine osiguravajući i otkrivenje (Njegova istina učinjena je poznatom) i nadahnuće (njezino vjerno prenošenje i očuvanje). Ovo su neki načini:

1. **Teofanije** — Vidljiva javljanja Boga (Postanak 17,1; Izlazak 33,11) koja su otkrivala Njegovu prisutnost i nadahnjivala proroke.
2. **Snovi i viđenja** — Božanske poruke prenesene i poslije zapisane (Brojevi 12,6; Daniel 2,19).
3. **Andeoski vjesnici** — Anđeli koji su donosili otkrivenja (Daniel 10,11; Luka 2,8-14).
4. **Bacanje kocke** — Božje vodstvo u donošenju odluka (Brojevi 26,55; Djela 1,21-26).
5. **Urim i Tumim** — Božanski sud preko velikih svećenika (Izlazak 28,30).
6. **Božanski govor** — Božje izravne riječi, poslije zapisane (Izlazak 20,3-17).
7. **Čuda i znaci** — Djela koja otkrivaju Božju silu, zapisana za buduće naraštaje (Izlazak 7—14).
8. **Isus Krist** — Vrhunsko otkrivenje; Njegov život i nauk sačuvani u Svetom pismu.

Otkrivenje je učinilo Božju istinu poznatom, dok je nadahnuće osiguralo njezino vjerno prenošenje.

5. Ellen G. White je tvrdila da je iskusila otkrivenje-nadahnuće, ali je Bibliji dala jedinstven status.

Pošto smo ustanovili koji su to vertikalni i horizontalni aspekti Božje komunikacije, možemo ispitati iskustvo otkrivenja-nadahnuća Ellen G. White. Da bi njezin proročki dar bio autentičan, on mora biti u skladu s iskustvom biblijskih pisaca. Taj sklad nalazimo u njezinom vlastitom svjedočanstvu. Izjavila je: “Ja sam podjednako ovisna o Duhu

Gospodnjem u pripovijedanju ili pisanju viđenja, kao i u samom primanju viđenja.” (Ellen G. White, *Spiritual Gifts*, sv. 2, str. 293)

Proročko iskustvo Ellen G. White odražavalo je biblijski obrazac, gdje su otkrivenje i nadahnuće djelovali zajedno. Vertikalni aspekt — “primanje viđenja” — bio je središnji u njezinoj službi. Tijekom sedamdeset godina službe ona je primila približno tisuću snova i viđenja o različitim temama, uključujući osobne savjete, crkvenu upravu, odgoj i obrazovanje, zdravlje, teologiju i veliki sukob između Krista i Sotone. Ona je opisala ova iskustva kao prenošenje u Božju prisutnost, viđenje prošlih i budućih događaja i primanje božanskih uputa.

Horizontalni aspekt — “pripovijedanje ili pisanje viđenja” — bio je podjednako presudan. Nedugo nakon svojega prvog viđenja 1844. godine, dobila je uputu da objavi ono što je vidjela, čime je započela doživotni zadatak. Njezina viđenja, koja su mogla trajati od nekoliko minuta do nekoliko sati, često su bila zapisivana tjednima ili mjesecima. Primijetila je da se ona nije uvijek odmah sjetila viđenja, ali da bi joj se ono jasno vraćalo prigodom pisanja ili pripovijedanja u odgovarajućem okruženju.

Važno je napomenuti da svi njezini spisi nisu proizašli izravno iz viđenja. Ona je koristila pamćenje, uspoređivanje izvora i povijesno istraživanje, posebno u djelima kao što je *Veliki sukob*. Također je posuđivala i prilagođavala izraze drugih pisaca tamo gdje su oni efektno prenosili njezinu poruku. Poput apostola Pavla, ponekad je primjenjivala božanski otkrivena načela na konkretne situacije bez primanja novog viđenja.

Adventisti sedmoga dana vjeruju da je nadahnuće Ellen G. White bilo identično nadahnuću biblijskih pisaca. Kao što je izjavila 1876. godine: “Bog je u davna vremena ljudima govorio preko prorokâ i apostolâ. Onim u ove dane govori preko svjedočanstava svojega Duha.” (Ellen G. White, *Svjedočanstva za Crkvu*, sv. 4, str. 135; u izvorniku 147,148)

U ovom trenutku mogu se postaviti pitanja o odnosu između spisa Ellen G. White i Biblije. Ako je njezino nadahnuće bilo isto kao kod biblijskih pisaca, zar onda njezina viđenja i spisi nisu jednaki Bibliji u svakom pogledu i samim tim dodatak kanonu Svetoga pisma? Ovo pitanje bit će razmatrano kasnije, u 10. pouci, koja se bavi proročkim autoritetom. Za sada možemo istaknuti da iako je logično izjednačivati iskustvo otkrivenja-nadahnuća između Starog zavjeta, Novog zavjeta i poslijekanonskog dara proroštva, tema autoriteta i kanona Svetog pisma je drugačija.

Iako ne postoje stupnjevi nadahnuća, postoje stupnjevi autoriteta, pa poslijekanonski proroci (kao što je Ellen G. White) nemaju isti autoritet kao biblijski kanon (ovaj komentar zasnovan je na: Jud Lake, *Ellen*

White Under Fire: Identifying the Mistakes of Her Critics, Nampa, Idaho: Pacific Press, 2010., pogl. 5, str. 90—102).

TREĆI DIO: Primjena

Sljedeća pitanja za primjenu u životu, izvučena iz prethodnog komentara, ponuđena su vam kako bi obogatila vašu raspravu u razredu. Izaберите između njih, kao i iz same pouke, pitanja koja će najbolje potaknuti vaš razred na razmišljanje.

1. Kako opće otkrivenje (preko prirode, povijesti i ljudskog iskustva) utječe na vašu vjeru i razumijevanje Boga? Možete li se sjetiti nekih konkretnih trenutaka kada ste prepoznali Božju prisutnost u prirodi ili u životnim događajima?
2. Budući da posebno otkrivenje pruža jasnije znanje o Božjem planu spasenja, kako možete njegovati dublju povezanost sa Svetim pismom kao Božjim vrhunskim posebnim otkrivenjem? Koje biste praktične korake mogli poduzeti da proučavanje Biblije još više utječe na promjenu vašeg svakodnevnog života?
3. Biblija nas uči da je Sveto pismo “od Boga dano” (vidi 2. Timoteju 3,16); pa ipak, pisali su ga ljudski pisci pod vodstvom Duha Svetoga. Kako ovaj dvostruki aspekt božanskog i ljudskog djelovanja u nastanku Svetog pisma jača vaše povjerenje u njegovu pouzdanost i primjenu u vašem životu?
4. Otkrivenje i nadahnuće poprimali su u Svetom pismu različite oblike, uključujući snove, viđenja, čuda i izravan Božji govor. Poznate li nekoga tko je imao trenutak božanskog vodstva ili uvida u svojem životu? Kako razaznajte jesu li takva iskustva u skladu s biblijskom istinom?
5. Otkrivenje i nadahnuće Ellen G. White bilo je jednako iskustvu biblijskih proroka; pa ipak, njezini spisi nemaju isti autoritet kao Sveto pismo. Na koji način njezini spisi mogu potaknuti duhovni rast, dok Biblija istovremeno ostaje vrhovni autoritet?
6. Prosvjetljenje se razlikuje od otkrivenja-nadahnuća i događa se kada Sveti Duh pomaže vjerniku da razumije ono što je otkriveno u Svetom pismu (Ivan 14,26; 16,7-11). To je dar svim vjernicima, dok je otkrivenje-nadahnuće svojstveno samo za proroke. Kako vi doživljavate prosvjetljenje dok čitate Sveto pismo ili spise Ellen G. White?

Proročki spisi

PRVI DIO: Pregled

Ključni tekst: Rimljanima 15,4.

Središte proučavanja: Izlazak 17,14; Izaija 13,1; Jeremija 36,17.18; Rimljanima 16,22; Juda 1,14.15; Luka 1,1-4; 2. Korinćanima 4,7.

Uvod

Ova pouka nastavlja raspravu o nadahnuću i usmjerava pozornost na razumijevanje načina na koji su proroci priopćavali Božju poruku. Nadahnuće je omogućilo biblijskim piscima da u Svetom pismu, koristeći se različitim stilovima pisanja i žanrovima, izraze ono što im je Bog dao. Ljudski jezik bio je sredstvo koje je Bog koristio kako bi svoju riječ uputio ljudskim bićima. Proroci su stoga koristili sve što im je bilo na raspolaganju kako bi što preciznije prenijeli ono što im je Bog naložio da kažu. Ponekad je ta komunikacija uključivala upošljavanje književnih pomoćnika, pa čak i pozajmljivanje iz svjetovnih spisa kako bi pojasnili svoju misao. Razmatranje ovih pitanja pomoći će razredu da dublje cijeni zadivljujući način na koji je Bog utjelovio svoju poruku kako bismo je mi mogli razumjeti.

DRUGI DIO: Komentar

1. Posljednji korak u Božjoj komunikaciji s prorocima pisani je oblik u kojem oni izražavaju božansku poruku.

Prema Danielu Blocku, stručnjaku za Stari zavjet, proročki proces prenošenja Božje poruke odvija se u sedam različitih, ali međusobno povezanih faza:

Prva faza: Prorok prima božansku poruku u nekom obliku otkrivenja.

Druga faza: Prorok najprije usmeno prenosi tu poruku svojem slušateljstvu.

Treća faza: Proroštvo se bilježi u pisanom obliku.

Četvrta faza: Prorok dodaje povijesne okolnosti zapisanom proročanstvu kako bi ga kontekstualizirao za čitateljstvo i učinio potpunom književnom jedinicom.

Peta faza: Prorok prikuplja književne jedinice na jedno mjesto.

Šesta faza: Proročanstva su u svojim književnim cjelinama uređena i sastavljena u skladnu knjigu.

Sedma faza: Knjizi se dodaje naslov koji navodi ime proroka, izlaže okolnosti njegove službe i određuje književni žanr zbirke (vidi: Daniel Isaac Block, *The Book of Ezekiel, Chapters 1—24, The New International Commentary on the Old Testament*, Grand Rapids, MI: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1997., str. 18).

Ovaj proces uključivao je horizontalni tijek kojim je Duh Sveti omogućio biblijskim prorocima da sačuvaju i nastave prvobitno otkrivenje koje im je dano. Tako je od usmenog objavljivanja do pisanja Svetog pisma, Bog govorio ljudskim bićima. Proces prosvjetljenja Božji je način da čitateljima Svetog pisma omogući razumijevanje Božje riječi i da Njegovu poruku prime osobno.

2. Biblijski pisci koristili su različita književna sredstva i žanrove kako bi prenijeli poruke koje im je Bog otkrio.

Biblija je bogata književnim oblicima i tehnikama, daleko više nego što mnogi shvaćaju. Kratko istraživanje otkriva iznenađujuću dubinu umjetnosti, pokazujući da su biblijski pisci svjesno upotrebljavali utvrđene književne postupke. Njihova upotreba ovih oblika nije bila slučajna, već je odražavala zajedničku književnu tradiciju poznatu autorima tog vremena. Umjesto da izmišljaju nove strukture, oni su crpili iz zajedničke riznice književnih i retoričkih tehnika, oblikujući svoje poruke s promišljenim umijećem (Leland Ryken, *A Complete Handbook of Literary Forms in the Bible*, Wheaton, IL: Crossway, 2014., str. 16). Neki od istaknutih žanrova u Svetom pismu jesu pripovijedanje, poezija, mudrosna književnost, zakon, evanđelje, poslanica i apokaliptika.

3. Neki biblijski pisci koristili su književne pomoćnike i izvanbiblijske izvore.

Mnogi kršćani koji se drže modela diktata ili potpunog verbalnog nadahnuća vjeruju da je Bog komunicirao isključivo natprirodnim sredstvima, poput snova i viđenja. Međutim, biblijski model nadahnuća priznaje višestruke načine na koje je Duh Sveti vodio biblijske pisce, uključujući književne pomoćnike i povijesno istraživanje. U ovom drugom pristupu pisci čitaju, proučavaju, prikupljaju i preuređuju postojeće materijale — nadahnute i nenadahnute — dok Bog promišljeno nadgleda taj proces.

Književno pozajmljivanje prisutno je u cijelom Svetom pismu: Mojšije je usvojio strukture iz starog Bliskog istoka; riječi proroka Miheja

bile su odjek Izaijinih riječi, a sastavljač Druge knjige o kraljevima crpio je izravno iz Knjige proroka Izaije. Salomon je uključio poslovice drugih mudraca, dok su pisci evanđelja, poput Mateja i Luke, najvjerojatnije gradili svoje izvještaje na osnovi Evanđelja po Marku. Čak i Evanđelje po Ivanu koristi grčke filozofske izraze, kao što je *Logos*, ali ih teološki redefinira. Iako je božanska intervencija povremeno mogla utjecati na izbor izvora, biblijski pisci su uglavnom primjenjivali vlastitu procjenu pod tihim utjecajem Duha Svetoga. Taj postupak pokazuje da biblijsko nadahnuće obuhvaća božansko vodstvo i ljudski trud, čuvajući svetost Biblije.

Za daljnje proučavanje: Za opsežnu dokumentaciju o književnom pozajmljivanju u Svetom pismu vidi: Jirži Moskala, *Can a Biblical Inspired Writer Use Literary Sources?* in *Ellen White Issues Symposium*, sv. 8, 2012., str. 70–102; za raspravu o književnom pozajmljivanju Ellen G. White vidi: Jud Lake, *Ellen G. White's Use of Extrabiblical Sources*, u Alberto Timm and Dwain Esmond, ur., *The Gift of Prophecy in Scripture and History*, str. 316-332.

4. U Svetom pismu Bog je priopćio svoju božansku poruku jezikom nesavršenog čovječanstva kako bi je prilagodio našim potrebama.

Pavlova izjava u 2. Korinćanima 4,7 naglašava kontrast između nadmoćne Božje sile i slabosti ljudskih oruđa: “Ali ovo blago nosimo u zemljanim posudama, da se ona izvanredna uspješnost pripisuje Bogu, a ne nama.” Ova nas simbolika podsjeća da Božji vjesnici, iako božanski izabrani, ostaju podložni pogreškama. Biblija sadrži primjere u kojima su proroci i apostoli pokazali nedostatke; pa ipak njihovi spisi i dalje nose Božju nadahnutu istinu.

Sveto pismo ostaje božanski vođeno usprkos ograničenjima ljudskog pamćenja, jezika i povijesnih zapisa. Neka neslaganja mogu proizići iz varijacija u izvorima ili iz kasnijih grešaka prepisivača, kao što se vidi u razlikama između 1. Ljetopisa 11,11 i 2. Samuelove 23,8. Sam Pavao je možda pogrešno naveo detalj u 1. Korinćanima 10,8 (usporedi Brojevi 25,9). Ipak, takve nedosljednosti ne umanjuju autoritet Svetog pisma. Srž Božje poruke ostaje netaknuta, a mi proučavanjem i vjerom možemo razaznati Njegovu istinu usprkos manjim tekstualnim odstupanjima.

Za daljnje proučavanje: Vidi: Clinton Wahlen, *Variants, Versions, and the Trustworthiness of Scripture*, in *Biblical Hermeneutics: An Adventist Approach*, ur. Frank M. Hasel, *Biblical Research Institute Studies in Hermeneutics*, Silver Spring, MD: Biblical Research Institute; Review and Herald Academic, 2021., sv. 3, str. 63–83.

5. Iskustvo Ellen G. White bilo je slično iskustvu biblijskih pisaca u prenošenju Božje volje ljudima.

U okviru načina na koji su biblijski proroci prenosili ono što su primili u viđenju, može se razmatrati i metoda Ellen G. White u iznošenju sadržaja njezinih viđenja. Njezina misija vjesnice išla je daleko izvan samog primanja viđenja; obuhvaćala je i izazovan zadatak prenošenja tih poruka pojedincima, skupinama i cijeloj crkvi. To je bio horizontalni aspekt nadahnuća, kao što smo istaknuli u pouci za prethodni tjedan. Njezina metoda prenošenja mijenjala se ovisno o naravi i primateljima otkrivenja. Ona je Božje upute prenosila na tri glavna načina: usmenim izlaganjem, svojeručno pisanim pismima, kao i tiskanim stranicama. Javni govor igrao je značajnu ulogu u njezinoj službi. Ellen G. White često se obraćala velikom broju ljudi u crkvama i na saborima, dijeleći savjete i poruke upozorenja i ohrabrenja. Ponekad bi tijekom propovijedanja prepoznala pojedince koje je vidjela u viđenju, što bi je navelo da im se izravno obrati. Osjećala je snažan poticaj da u takvim situacijama pruži posebna upozorenja ili savjete, čime je pokazivala svoju osjetljivost na utjecaj Duha Svetoga za vrijeme javne službe.

Pisma su bila još jedan važan način komunikacije kojim je Ellen G. White prenosila svoje poruke. Budući da nije mogla sa svima razgovarati licem u lice, pisala je detaljna pisma s konkretnim savjetima, ukorima ili ohrabrenjima. Ta su pisma bila pisana pažljivo i uz molitvu, vodeći računa o tome kako će onaj kome je pismo upućeno reagirati na poruku. U slučajevima kada bi smatrala da postoji mogućnost da osoba pruži otpor poruci, ona bi ponekad povjerila drugima da pismo uruče osobno, pobrinuvši da ono bude pročitano u poticajnom, molitvenom okruženju.

Njezina služba pisanja obuhvaćala je pisanje knjiga i periodičnih izdanja, putem kojih se obraćala širem čitateljstvu. Tijekom svojeg života stvorila je opsežan opus literature — blizu 24.000 stranica u knjigama i više od 4.500 članaka. Ovi spisi pružali su doktrinarno vodstvo, duhovno ohrabrenje i praktične savjete, oblikujući vjerovanja i praksu Crkve adventista sedmoga dana. Usprkos emotivnom i fizičkom naporu, Ellen G. White je ostala vjerna svojem pozivu, često izražavajući dubok osobni teret koji je osjećala prigodom prenošenja teških poruka, ali uvijek ostajući posvećena svojoj misiji vođenja Crkve u skladu s Božjom voljom (za više detalja vidi: Arthur White, *Delivering the Messages in Ellen G. White: Messenger to the Remnant*, Washington, D.C.: Review and Herald, 1969., pogl. 3, str. 12—14; https://media4.egwwritings.org/pdf/en_EGWMR.pdf).

TREĆI DIO: Primjena

Sljedeća pitanja za primjenu u životu, izvučena iz prethodnog komentara, ponuđena su vam kako bi obogatila vašu raspravu u razredu. Izaberite između njih, kao i iz same pouke, ona pitanja koja će najbolje potaknuti vaš razred na razmišljanje.

1. Proročki proces nastanka Biblije obuhvaćao je božansko otkrivenje, ali i ljudski napor u pisanju i očuvanju Božje poruke. Kako razumijevanje ovog procesa jača vaše povjerenje u pouzdanost Svetog pisma i kako bi vas moglo potaknuti na aktivniji pristup proučavanju Biblije?
2. S obzirom na to da Biblija sadrži različite književne žanrove i stilska sredstva, kako prepoznavanje njezine umjetničke i strukturirane kompozicije utječe na način na koji čitate i tumačite Sveto pismo? Kako vam svijest o ovim književnim oblicima može pomoći da efikasnije primijenite biblijski nauk u svojem svakodnevnom životu?
3. Bog je dopustio biblijskim piscima da se koriste istraživačkim radom, književne pomoćnike i postojeće izvore u pisanju Svetog pisma. Kako ova spoznaja utječe na vaš pogled na nadahnuće? Kako ona može usmjeriti vaš pristup povijesnom i teološkom istraživanju na vašem putu vjere?
4. Što književno posuđivanje u Svetom pismu govori o načinu na koji je Bog "utjelovio" svoju božansku poruku? Kako to utječe na način na koji vi promatrate nadahnuće?
5. Pavlova slika o "zemljanim posudama" (2. Korinćanima 4,7) ističe da Bog koristi nesavršena ljudska oruđa u prenošenju svoje istine. Kako vas ova misao ohrabruje u vašem duhovnom hodu, znajući da Bog djeluje usprkos ljudskim ograničenjima? Kako ova perspektiva može oblikovati vaš odgovor na sumnje ili teške odlomke u Svetom pismu?
6. Kako biste objasnili književno posuđivanje u spisima Ellen G. White nekome tko vjeruje da se ona služila plagiranjem?
7. Ellen G. White je prenosila svoje poruke putem javnog govora, osobnih pisama i objavljenih spisa, prilagođavajući se potrebama primatelja. Koje pouke možemo izvući iz njezinog pristupa iznošenja biblijske istine drugima na vjeran i prikladan način u današnje vrijeme?

A sada čujte ovo!

PRVI DIO: Pregled

Ključni tekst: 1. Korinćanima 10,11.

Središte proučavanja: Brojevi 13,26-30; Jeremija 36,20-26; 2. Ljetopisa 36,15.16; Matej 23,30-35; 1. Korinćanima 10,6-12.

Uvod

Dosadašnje pouke u ovom tromjesečju govorile su o tome kako prorok prima i prenosi Božje poruke. Pouka za ovaj tjedan usmjerava se na to kako je biblijsko slušateljstvo odgovorilo na prorokovu poruku. Nažalost, proročka je poruka češće bila odbacivana nego prihvaćana. Ovi su izvještaji zapisani za našu opomenu i ohrabrenje, kako bismo mogli učiti iz tih pogrešaka da ih ne bismo i sami ponavljali. Ova pouka može nam pomoći u postavljanju temelja za razumijevanje prihvaćanja i odbacivanja proročke službe Ellen G. White.

DRUGI DIO: Komentar

1. Biblijski proroci bili su nepopularni jer su njihove poruke bile nepopularne.

Božji proroci su se u prošlosti suočavali s neprijateljstvom, odbacivanjem, pa čak i nasiljem od strane onih kojima su bili poslani da ih savjetuju. Mojsije je, recimo, trpio neprestano protivljenje Izraelaca koji su ga okrivljavali za svoje nevolje u pustinji (Brojevi 14,4-11). Slično tome, Jeremijina su upozorenja višeput zanemarivana i ismijavana; kralj Jojakim je išao toliko daleko da je spalio prorokov svitak kako bi ušutkao Božju poruku (Jeremija 36,20-26). "Proroci nisu bili neki apstraktni filozofi koji su se bavili ezoteričnim temama udaljenim od stvarnosti svakodnevnog života. Oni su pozivali ljude da odbace popularnu religiju, da postupaju pravedno i da se uzdaju u Boga, a ne u svoje društvene mreže i poznanstva. Nažalost, nepopularna poruka često vodi do nepopularnog vjesnika." (Eric J. Tully, *Reading the Prophets as Christian Scripture: A Literary, Canonical, and Theological Introduction*, str. 111)

Ovo odbacivanje nastavilo se kroz čitavu povijest Izraela (2. Ljetopisa 36,15.16; Matej 23,34-37). Čak je i Isus, najveći Prorok, bio prezren i

razapet. Otpor prema Božjim vjesnicima otkriva ljudsku težnju za odbacivanjem neugodne istine; pa ipak, Bog je u svojoj milosti stalno slao proroke da pozivaju Njegov narod na pokajanje. Njihova nepopularnost nije umanjila istinitost njihove poruke — ona je samo istaknula čovjekov otpor da se pokori Božjoj volji.

2. Biblijski izvještaji o odbacivanju proročke poruke dani su nam da bismo se iz njih poučili i izbjegli pogreške naših predaka.

U 1. Korinćanima 10,6-12 apostol Pavao upozorava korinške vjernike da ne ponavljaju pogreške Izraela u pustinji. On koristi povijest Izraela kao primjer kako je Božji narod, usprkos tome što je iskusio Njegove blagoslove, upao u idolopoklonstvo, spolni nemoral, iskušavanje Boga i gundanje — postupke koji su ih doveli pod osudu. Pavao naglašava da ovi događaji služe kao upozorenja vjernicima potičući ih da ostanu vjerni i da ne misle da su imuni na pad. On zaključuje opomenom: oni koji misle da čvrsto stoje trebaju paziti da ne padnu, naglašavajući potrebu za poniznošću, budnošću i oslanjanjem na Boga kako bi ostali vjerni.

Kada je Pavao rekao da su ove riječi napisane nama za opomenu — nama “koji živimo u posljednjim vremenima” (1. Korinćanima 10,11 — Suvremeni hrvatski prijevod), mislio je da vjernici njegovog vremena — a samim tim i svi kršćani — žive u odlučujućoj eri povijesti spasenja tijekom koje Božje prethodno postupanje s Njegovim narodom služi kao važna pouka za sadašnjost. Kulminacija Božjeg plana po Isusu Kristu ušla je u završnu fazu prije Njegovog konačnog ispunjenja, čineći ova upozorenja posebno značajnim. Pavao poziva na budnost, vjernost i oslanjanje na Boga podsjećajući nas da smo odgovorni za način na koji primamo pouke iz prošlosti, imajući u vidu dolazeće ispunjenje Božjeg kraljevstva.

3. Ellen G. White je iskusila odbacivanje svojih proročkih poruka kao i biblijski proroci, ali je kao i oni ostala nepokolebljiva.

Tijekom svoje proročke službe u Crkvi adventista sedmoga dana Ellen G. White se suočavala s ponavljanim protivljenjem. Od mnogih unutar crkve iskusila je otvoreno odbacivanje svojih poruka, izvrtanje jasnog značenja njezinih svjedočanstava, a bilo je i onih koji su dovodili u pitanje “svjedočanstva, pronalazeći im mane i pokušavajući odvratiti ljude od njihovog utjecaja.” (Ellen G. White, *Selected Messages*, knjiga 1, str. 45)

Od ranih dana njezine proročke službe brojni pojedinci su napustili Crkvu i pokrenuli organizirano protivljenje njezinom radu. Godine 1868.,

nakon što je iznio pozitivne doprinose proročke službe Ellen G. White, Uriah Smith je opisao napade na njezina viđenja i svjedočanstva do tog vremena: "Ipak, uza sav ovaj niz dobrih plodova koje su [viđenja i svjedočanstva] u stanju predstaviti, uza svu nevinost od bilo kakve optužbe za zlo koja se može iznijeti protiv njih, oni se svuda susreću s najljućim protivljenjem. Oni su predmet najsljepijih predrasuda, najintenzivnije mržnje i najmalignije gorčine. Svjetovni ljudi i formalni vjernici svih vjeroispovijesti pridružuju se općem uzviku protiv njih vrijeđanjem i omalovažavanjem. Mnogi će ozbiljno zastraniti samo da bi im zadali neosnovan i zlonamjeran udarac." (Uriah Smith, *The Visions of Mrs. E. G. White: Manifestation of Spiritual Gifts According to the Scriptures*, Battle Creek, MI: Seventh-day Adventist Publishing, 1868., str. 8)

Godine 1883. Ellen G. White je potvrdila Smithove riječi ovim svjedočanstvom: "Od početka mojeg rada prate me mržnja, prijekor i laž. Niske optužbe i klevetnički izvještaji žudno su prikupljani i naširoko šireni od strane buntovnih formalista i fanatika. ... Ovaj rat traje skoro četrdeset godina." (Ellen G. White, *Selected Messages*, knjiga 1, str. 69)

Dudley M. Canright, dugogodišnji adventistički propovjednik, napisao je crkvu 1887. godine i pokrenuo agresivnu kampanju protiv njezinih učenja tijekom posljednjih trideset godina svojeg života, učinivši Ellen G. White središtem svojih napada u knjizi *Život gđe E. G. White, adventističkog proroka: Njezine lažne tvrdnje opovrgnute*. (Dudley M. Canright, *Life of Mrs. E. G. White, Seventh-day Adventist Prophet: Her False Claims Refuted*, Salt Lake City: Sterling Press, 1998.; Cincinnati: Standard Publishing, 1919.)

Canrightov utjecaj na kritičare adventizma i Ellen G. White bio je golem, protežući to protivljenje duboko u dvadeset prvo stoljeće. Njegove knjige su ostale u opticaju i nakon njegove smrti i koristili su ih evangelički kritičari da klasificiraju adventizam kao kult tijekom prve polovine dvadesetog stoljeća. Sedamdesetih godina dvadesetog stoljeća Canrightov utjecaj se pojavio u akademskim analizama koje su ponavljale njegove ranije optužbe za plagijat. Krajem devedesetih godina dvadesetog stoljeća, kritike na račun Ellen G. White proširile su se širom svijeta putem interneta, što je navedenu Canrightovu knjigu učinilo lako dostupnom. Danas su Canrightova djela i dalje utjecajna i slobodno dostupna na internetu i u novim izdanjima, zbog čega njegov utjecaj opstaje i u suvremenim raspravama. (Za više pojedinosti o Canrightu vidi: Jud Lake, *Ellen White Under Fire*, str. 45–84.)

Godine 1906. Ellen G. White se osvrnula na budućnost kritika protiv nje: "Sada očekujem da će svijetu biti predstavljena duga lista lažnih izjava i da će laž na laž, pogrešna tvrdnja na pogrešnu tvrdnju, koje je

Sotona začeo u umovima pojedinaca, neki prihvatiti kao istinu. Ali ja svoj slučaj predajem u Božje ruke, a oni koji dobro poznaju moj život neće prihvatiti laži koje se govore.” (Ellen G. White, *Selected Messages*, sv. 3, str. 352)

U svojoj prije spomenutoj knjizi, Uriah Smith je odgovorio kritičarima Ellen G. White izvještavajući o četverostrukom plodu njezine proročke službe u Crkvi. Prvo, ona podržava najviša moralna mjerila, razobličava grijeh upozoravanjem na Sotonine obmane i sprečava fanatizam. Njezini spisi iznosili su na svjetlo skrivene grijeh, štitili istinu i poticali na veću posvećenost Bogu i svetost srca. Drugo, njezini spisi upućuju ljude na Isusa Krista, prikazujući Ga kao jedinog Spasitelja i pozivajući vjernike da slijede Njegov sveti i uzvišeni primjer. Treće, oni upućuju čitatelje na Bibliju potvrđujući je kao Božju nadahnutu Riječ i pozivajući vjernike da je svesrdno proučavaju kao temelj vjere i praktičnog kršćanskog života. Konačno, oni donose utjehu i snagu, ohrabrujući slabe, uzdižući obeshrabrene i razrješavajući zbrku. Njezini spisi neprekidno promiču pravednost, nikada ne uzdižući zlo niti snižavajući moralna mjerila. Nitko tko slijedi te spise nije bio naveden da čini grijeh, i oni uvijek potiču na snažniju vjernost i posvećenost Bogu (vidi: Uriah Smith, *The Visions of Mrs. E. G. White*, str. 6—8). Ovi plodovi su se očitovali tijekom čitave službe gđe Ellen G. White sve do njezine smrti 1915. godine.

Tako je, kao i biblijski proroci prije nje, Ellen G. White iskusila svoj dio osobnih napada i odbacivanja njezine proročke službe. Ali njezino naslijeđe je ostalo nepokolebljivo tada, kao i danas!

TREĆI DIO: Primjena

Sljedeća pitanja za primjenu u životu, izvučena iz prethodnog komentara, ponuđena su vam kako bi obogatila vašu raspravu u razredu. Izaberite između njih, kao i iz same pouke, pitanja koja će najbolje potaknuti vaš razred na razmišljanje.

1. Zašto se ljudi opiru Božjim porukama kada one dovode u pitanje njihovo vjerovanje ili ponašanje? Što možemo učiniti da mi ne napravimo istu pogrešku?
2. Mojsije, Jeremija i drugi proroci suočavali su se s odbacivanjem i neprijateljstvom. Kako mi trebamo odgovoriti kada naiđemo na protivljenje dok iznosimo Božju istinu?
3. Isus, najveći Prorok, bio je prezren i razapet. Kako nas Njegovo iskustvo ohrabruje da ostanemo vjerni usprkos teškoćama?
4. Pavao upozorava u 1. Korinćanima 10,6-12 da trebamo učiti iz neuspjeha Izraelaca. Koje pouke iz njihovih neuspjeha možemo primijeniti na naš život danas?

5. Kako možemo ostati ponizni i budni, da ne bismo napravili iste pogreške kao prethodni naraštaji?
6. Kako nam proučavanje povijesti pomaže da prepoznamo kušnju i da ne odbacimo svoju vjeru?
7. Kao i biblijski proroci prije nje, Ellen G. White se suočavala s odbačivanjem. Kako bismo mi trebali odgovoriti kada se Božje vodstvo kritizira ili pogrešno razumije?
8. Kako bi oni koji visoko cijene proročku službu Ellen G. White trebali odgovoriti na agresivnu i neprijateljsku kampanju protiv nje putem YouTubea i drugih kanala?
9. Kojim bismo se izvorima mogli obratiti da bismo dobili odgovore koji će utvrditi našu vjeru — pouzdane odgovore na prigovore kritičara Ellen G. White?
10. Koje pouke možemo izvući iz nepokolebljivosti Ellen G. White kada se suočila s protivljenjem?
11. Uriah Smith opisao je četiri ključna ploda službe Ellen G. White (moralna mjerila, vođenje Kristu, potvrđivanje Biblije i pružanje ohrabrenja). Koja od ovih sastavnica najviše utječe na vašu vjeru danas?
12. Kako biste u vlastitom životu opisali plodove čitanja spisa Ellen G. White?

Tumačenje proročkih spisa

PRVI DIO: Pregled

Ključni tekst: Luka 24,27.

Središte proučavanja: Matej 5,17-48; 1. Korinćanima 16,20; Matej 4,1-11; Luka 10,25-28; Luka 24,25-27.44-49.

Uvod

Tumačenje Svetog pisma i spisa Ellen G. White zahtijeva brižljivo razmatranje konteksta, namjere i vodstva Duha Svetoga. U Luki 24,27 riječ “protumači” (grč. *dihermeneuo*) znači “objasniti”, “tumačiti” ili “izložiti”, baš kao što je Isus učinio kada je razjasnio Sveto pismo učenicima na putu u Emaus. Ovo značenje ističe važnost ispravnog razumijevanja i prenošenja Božjih poruka, umjesto nametanja naših osobnih pretpostavki tim porukama.

Slično tome, tumačenje spisa Ellen G. White zahtijeva istraživanje njezinih riječi unutar njihovog povijesnog i književnog konteksta, uz uvjet da one budu u skladu s biblijskim temeljima koje je ona isticala. Stoga se ova pouka prikladno kreće od načela tumačenja Svetog pisma prema tumačenju spisa Ellen G. White.

DRUGI DIO: Komentar

1. Ispravno razumijevanje Biblije zahtijeva ispravna načela tumačenja.

Sljedećih deset načela objašnjava kako tumačiti Sveto pismo i čuti Boga kako govori iz svoje Riječi. (Ovih deset načela preuzeta su iz: Richard M. Davidson, *Interpreting Scripture: An Hermeneutical 'Decalogue'*, *Journal of the Adventist Theological Society* 4, br. 2, 1993., str. 95—114.)

Samo Biblija: Biblija je vrhovni autoritet vjere i života (2. Timoteju 3,16). Sve doktrine i sva vjerovanja moraju biti ispitana u odnosu na Sveto pismo koje je iznad predaje, ljudskog razuma i iskustva. Iako opće otkrivenje preko prirode i proroštva postoji, Sveto pismo ostaje konačno mjerilo pomažući nam da izbjegnemo izolacionistička tumačenja i pretjerano oslanjanje na kredo.

Cjelokupnost Svetog pisma: Cjelokupno Sveto pismo treba oblikovati vjeru, a ne samo njegovi odabrani odlomci. Pogrešna tumačenja nastaju kada se redci vade iz konteksta, kao što se vidi u Sotoninoj namjernoj zloupotrebi Svetog pisma tijekom kušanja Isusa (Matej 4,6). Vjernici trebaju uzeti u obzir cjelovitu biblijsku sliku da bi izbjegli iskrivljavanje teksta.

Sklad Svetog pisma: Sveto pismo je dosljedno sebi i ono treba biti kriterij za vlastito tumačenje: Sveto pismo samo sebe tumači (Izaija 8,20). Čitatelji moraju dopustiti Svetom pismu da ispravi njihove pristranosti, neprestano uspoređujući pojedinačne odlomke sa širom biblijskom porukom.

Duhovno razlučivanje: Razumijevanje Svetog pisma zahtijeva vodstvo Duha Svetoga (1. Korinćanima 2,11-14). Proučavanje uz molitvu potiče poniznost i spremnost za božansko prosvjetljenje. Stoga se molite za vodstvo Duha Svetoga svaki put kada proučavate Bibliju i kada razmišljate o njezinim riječima.

Tekst i prijevod: Budući da prijevodi obuhvaćaju tumačenje, proučavanje izvornih biblijskih jezika ili uspoređivanje različitih prijevoda, upotreba više prijevoda može poboljšati naše razumijevanje. Prijevodima koji su blisko usklađeni s izvornim biblijskim jezicima, trebali bismo dati prednost dok proučavamo Sveto pismo.

Povijesni kontekst: Svaki odlomak ima svoju povijesnu i kulturološku pozadinu. Razumijevanje piščevog konteksta i konteksta njegovih slušatelja produbljuje tumačenje. Kada pristupate biblijskoj knjizi, nastojte razumjeti sljedeću povijesnu pozadinu: pisca knjige, vrijeme pisanja, primatelje kojima je tekst bio prvobitno namijenjen, kulturu, politiku i geografiju. Biblijski komentari i enciklopedije pomoći će vam u svakom od ovih područja.

Književni kontekst: Prepoznavanje žanra i smještaja odlomka unutar njegovog neposrednog i šireg konteksta pomaže nam u otkrivanju njegovog pravog značenja. Književni kontekst čine riječi koje dolaze neposredno prije i poslije danog odlomka. "Kontekst određene rečenice njezin je odlomak, kontekst određenog odlomka niz je odlomaka koji mu prethode i koji ga slijede, a kontekst određenog poglavlja jesu okolna poglavlja. Na kraju krajeva, cijela knjiga u kojoj se odlomak pojavljuje njezin je osnovni kontekst." (William W. Klein et al., *Introduction to Biblical Interpretation*, 3. izd., Grand Rapids, MI: Zondervan, 2017., str. 294)

Gramatička/jezična analiza: Proučavanje strukture i značenja riječi u kontekstu otkriva tonove bitne za precizno tumačenje. Stoga gramatička analiza i proučavanje riječi mogu biti od pomoći za razumijevanje određenog biblijskog odlomka.

Teološka analiza: Tumači trebaju istražiti što odlomak otkriva o Bogu i kako se to uklapa u šire teološke teme. Teološka analiza zahtijeva tumačenje odlomka u njegovom većem književnom kontekstu Zavjeta u kojem se javlja i, konačno, u svjetlu cjelokupnog biblijskog kanona od 66 knjiga. Tumač mora odrediti gdje se odlomak uklapa u odnosu na Isusa Krista — što taj odlomak govori o Njemu?

Praktična primjena: Konačno, načela teksta treba primijeniti u svakodnevnom životu, prepoznajući trajne istine koje oblikuju vjeru i osobno ponašanje.

Za daljnje proučavanje: Richard M. Davidson, *Biblical Interpretation*, u *Handbook of Seventh-day Adventist Theology*, ur. Raoul Dederen, Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing Association, 2000., str. 58—104); John C. Peckham, *God With Us: An Introduction to Adventist Theology*, Berrien Springs, MI: Andrews University Press; Biblical Research Institute, 2023. str. 331—342.

2. Spisi Ellen G. White također zahtijevaju ispravna načela tumačenja.

Razmotrite sljedećih osam smjernica za ispravno tumačenje spisa Ellen G. White (ovih osam smjernica preuzeto je iz: Michael W. Campbell i Jud S. Lake, *The Pocket Ellen G. White Dictionary*, Nampa, Idaho: Pacific Press Publishing Association, 2018., str. 21—30).

Prvo, proučavajte Bibliju. Namjera Ellen G. White nikada nije bila da njezini spisi zamijene Sveto pismo; naprotiv, ona je uvijek isticala Bibliju kao vrhovni izvor Božjeg otkrivenja. Svoje spise opisala je kao nadahnutu primjenu biblijskih načela, kao što su biblijski proroci tumačili Sveto pismo svojim slušateljima. Stoga čitatelji trebaju dati prednost proučavanju Biblije, a onda čitati njezine spise u svjetlu Svetog pisma, a ne obrnuto.

Drugo, razmotrite sve dostupne informacije o nekoj temi. Da bi se shvatila cjelokupna perspektiva Ellen G. White o nekoj temi, njezine izjave moraju biti ispitane sveobuhvatno, umjesto da se oslanjamo samo na izdvojene odlomke.

Web stranica *Ellen G. White Estate* (<https://egwwritings.org>) pruža bazu podataka njezinih spisa s mogućnošću pretraživanja, omogućavajući istraživačima da istraže njezine spise. Međutim, kontekst je ključan. Izjave treba čitati unutar njihovog književnog okruženja da bi se izbjeglo pogrešno tumačenje, što nas dovodi do naše sljedeće smjernice.

Treće, ispitajte izjave u njihovom književnom kontekstu. Značenje spisa Ellen G. White najbolje se razumije analizom okolnih odlomaka, poglavlja i knjiga. Vađenje izjava iz konteksta iskrivljuje njezinu poruku,

što je ona često isticala. Upozoravala je protiv izdvajanja rečenica kako bi se potkrijepile osobne pristranosti, umjesto uzimanja u obzir cjelokupnog opsega njezinih učenja.

“Tijek misli Ellen G. White, kao i bilo kojeg drugog organiziranog pisca, bio je niz povezanih misli koje je ona organizirala da bi prenijela određeni koncept. Ova komunikacija podrazumijevala je logičan slijed u kojem je jedna misao prirodno vodila k sljedećoj. Na taj način ona je komunicirala kao što komunicira većina ljudi, s nizom odabranih misli povezanih u logičan slijed. Stoga se svaka rečenica koju je napisala mora razumjeti u svjetlu drugih misli izraženih u kontekstu, što čini njezin tijek misli.” (Jud Lake, *Ellen White Under Fire: Identifying the Mistakes of Her Critics*, Nampa, ID: Pacific Press Publishing Association, 2010., str. 182)

Četvrto, analizirajte izjave u njihovom povijesnom kontekstu. Spisi Ellen G. White moraju se razumjeti unutar šireg povijesnog okvira devetnaestog stoljeća, uključujući značajne političke, društvene i vjerske pokrete. Kontekstualni elementi kao što su rat, društvene reforme i razvoj Crkve utjecali su na njezine poruke. Vrijeme, mjesto i okolnosti u povijesti Crkve adventista sedmoga dana također su igrali ključnu ulogu u njezinim savjetima. Ona je poticala čitatelje da uzmu u obzir povijesno okruženje prigodom tumačenja njezinih izjava. Nekoliko biografskih i povijesnih izvora pomaže u kontekstualizaciji njezinog rada, uključujući sljedeća djela: *Ellen G. White Encyclopedia*; George Knight, *Ellen White's World*, Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing Association, 1998.)

Peto, odredite osnovna načela. Bitno je razlikovati sveopća načela od praktičnih savjeta koji su vezani za određeno vrijeme. Na primjer, Ellen G. White je jednom savjetovala muškarcima da se ne briju subotom, što je bilo razumljivo u vrijeme kada je brijanje uglavnom zahtijevalo odlazak brijaču koji bi radio subotom. Načelo koje stoji iza tog savjeta — izbjegavanje nepotrebnog rada subotom — primjenjivo je i danas, ali specifična praksa danas se može razlikovati (kada je svakome dostupna britvica bez potrebe da nekoga zbog toga uposlite i platite — prim. prev.). Prepoznavanje bezvremenih načela u njezinim spisima omogućava va smislenu primjenu u suvremenom okruženju.

Šesto, izbjegavajte krajnosti u tumačenju. Spisi Ellen G. White naglašavaju ravnotežu; pa ipak, povijest pokazuje da su neki pogrešno primjenjivali njezine savjete na ekstremne načine. Na primjer, njezin savjet o ograničavanju konzumacije jaja bio je specifičan za zdravstvene probleme tog vremena; pa ipak, neki su ga protumačili kao univerzalnu zabranu. Ona je višeput upozoravala protiv takvih krutih, legalističkih

tumačenja, opominjući da takve krajnosti izvrću namjeru njezine poruke i pogrešno predstavljaju istinu.

Sedmo, shvatite da nadahnuće nije verbalni diktat. Ellen G. White nije tvrdila da joj je svaku riječ koju je napisala sam Bog diktirao; stoga je odbacila ideju o verbalnom diktatu. Umjesto toga, naglašavala je da nadahnuće djeluje preko ljudskog izražavanja, slično načinu na koji su biblijski pisci prenosili božanske istine vlastitim riječima. Krut pogled na nadahnuće često dovodi do pogrešnog tumačenja, bilo uzdizanjem njezinih spisa do apsolutnog, nepromjenjivog autoriteta, bilo naglašavanjem pojedinih neslaganja u njezinim spisima da bi se u potpunosti odbacile njezine poruke.

Osmo, nježite duhovno razmišljanje. Tumačenje spisa Ellen G. White zahtijeva molitvu, poniznost i otvoren um. George R. Knight savjetuje čitateljima da traže vodstvo Duha Svetoga i da njihovo tumačenje ne bude vođeno osobnim pristranostima. Ellen G. White je sama upozoravala protiv skeptičnog stava, navodeći da će oni koji žele sumnjati uvijek pronaći razloge za sumnju. Njezini spisi ne bi se trebali koristiti kao oruđe za osuđivanje drugih, već kao osobno vodstvo za duhovni rast.

Poštujući ovih osam načela, čitatelji mogu pristupiti proučavanju spisa Ellen G. White s jasnoćom, razumijevanjem i uravnoteženo, kako bi njezine poruke bile tumačene u skladu sa Svetim pismom i odgovarajućim povijesnim kontekstom.

Za daljnje proučavanje: George R. Knight, *Reading Ellen White: How to Understand and Apply Her Writings*, Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing Association, 1997.; George R. Knight, *Ellen White's World*, Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing Association, 1998.; Denis Fortin i Jerry Moon, urr., *The Ellen G. White Encyclopedia*, 2. izd., Hagerstown, MD: Review and Herald, 2013.

TREĆI DIO: Primjena

Sljedeća pitanja za primjenu u životu, izvučena iz prethodnog komentara, ponudena su vam kako bi obogatila vašu raspravu u razredu. Izaberite između njih, kao i iz same pouke, pitanja koja će najbolje potaknuti vaš razred na razmišljanje.

1. Što možemo učiniti da naša vjerovanja i praksa budu utemeljeni na Svetom pismu, a ne na predaji, razumu ili osobnom iskustvu? Možete li se sjetiti nekih zajedničkih vjerovanja koja se više oslanjaju na predaju nego na biblijski nauk?

2. Kako nas oslanjanje na cjelokupnost Pisma može zaštititi od pogrešnog razumijevanja i pogrešne primjene pojedinačnih odlomaka? Što znači sljedeća tvrdnja: “Tekst protumačen bez konteksta postaje izgovor”?
3. Na koji način promatranje nekog odlomka u svjetlu Isusa Krista i cjelokupnog kanona Svetog pisma produbljuje vaše razumijevanje? Možete li se sjetiti nekog starozavjetnog odlomka koji dobiva novi smisao kada se promatra u svjetlu Isusovog života i službe?
4. Zašto je važno proučiti sve izjave Ellen G. White o određenoj temi, umjesto da se oslanjamo na izdvojene citate?
5. Kako nam poznavanje povijesne pozadine vremena u kojem je živjela Ellen G. White pomaže u razjašnjavanju značenja njezinih poruka? Možete li navesti neku izjavu koja ima više smisla u kontekstu devetnaestog stoljeća? Ako možete, iznesite to svojem razredu i objasnite.
6. Ellen G. White je upozoravala na pogrešna tumačenja i krajnosti u primjeni njezinih savjeta (vidi: Ellen G. White, *Selected Messages*, sv. 1, str. 43—45; *Selected Messages*, sv. 3, str. 81—83). Možete li se sjetiti nekih slučajeva u kojima je pogrešna primjena njezinih spisa dovela do nepotrebnih ograničenja ili tereta? Ako možete, o čemu se radilo? Kako možemo pronaći uravnotežen pristup, usmjeren na Isusa Krista?

Provjera proroka

PRVI DIO: Pregled

Ključni tekst: 1. Ivanova 4,1.

Središte proučavanja: Daniel 10,7-19; Ponovljeni zakon 13,1-5; Izaija 8,20; Ivan 11,25; Djela 15,36-39; Jeremija 28,15-17.

Uvod

Provjera proroka biblijski je nalog koji osigurava da se oni koji tvrde da govore u Božje ime usklade s Njegovom istinom. U 1. Ivanovoj 4,1 (Varaždinska Biblija) vjernici se pozivaju: “Provjeravajte duhove jesu li od Boga”, prepoznajući da se mogu pojaviti i lažni proroci. Slično tome, 1. Solunjanima 5,20.21 upućuje kršćane da ne preziru proroštva, već im nalaže: “Sve provjeravajte, što je dobro, zadržavajte.” Ovi odlomci ističu važnost provjeravanja i naglašavaju da proroci moraju biti ocjenjivani na osnovi njihove vjernosti Svetom pismu, plodova njihove službe i dokaza njihovog božanskog poziva. Ovo se mjerilo primjenjuje na biblijske proroke, kao i na one proroke poput Ellen G. White, koji tvrde da imaju proročki dar i koji, prema tome, zahtijevaju pažljivo ispitivanje uz molitvu. Osim četiri osnovne provjere — usklađenosti sa Svetim pismom, kristocentričnog svjedočanstva, ispunjenih pretkazanja i plodova života i službe — može se primijeniti još nekoliko provjera kako bi se potvrdio proročki dar.

DRUGI DIO: Komentar

1. Proroci moraju biti ocjenjivani prema četirima osnovnima načelima u Svetom pismu.

Kroz cijelo Sveto pismo pojavljivali su se lažni proroci odvođeci Božji narod na stranputicu lažnim porukama koje su proturječile Njegovoj istini (Jeremija 23,16.17; Ezekiel 13,3; Matej 7,15). Njihova pojava stvorila je žurnu potrebu da se ispitaju svi proroci i napravi razlika između istinitih i lažnih (1. Ivanova 4,1). Lažni proroci često su objavljivali ono što su ljudi željeli čuti, a ne ono što je Bog govorio, nudeći lažnu nadu, pozivajući na idolopoklonstvo ili navodeći druge na grijeh (Ponovljeni zakon 13,1-5; 2. Petrova 2,1-3). Stoga je Bog pružio jasne biblijske provjere

za ocjenu proroka, uključujući vjernost Svetom pismu (Izaija 8,20), ispunjena pretkazanja (Ponovljeni zakon 18,21.22), svjedočanstvo usmjereno na Isusa Krista (1. Ivanova 4,2; Otkrivenje 19,10) i plodove njihovog života i rada (Matej 7,16-20). Ova načela štite Božji narod omogućujući da samo oni koji su doista pozvani i nadahnuti od Njega budu priznati kao Njegovi vjesnici (vidi: Michael Campbell, *The Tests of a Prophet, Ministry*, kolovoz 2022., str. 22—24; <https://www.ministrymagazine.org/archive/2022/08/The-tests-of-a-prophet>).

2. U okviru četiriju osnovnih provjera, mogu se primijeniti i druge provjere na temelju Svetog pisma kako bi se potvrdio proročki dar.

Četiri osnovne provjere za ocjenu proroka pružaju snažan biblijski okvir za prepoznavanje. Međutim, postoje dodatne, zasebne provjere koje su u skladu s ovim okvirom, dok istovremeno nude daljnju jasnoću u ocjeni proročkih tvrdnji.

Provjera proročkog poziva i naloga: Jedna provjera koja stoji zasebno, ali je bitna za ocjenu proroka, božanski je poziv i nalog koji je pojedinac primio. U cijelom Svetom pismu pravi proroci su primali jasan poziv od Boga, često obilježen natprirodnim susretom, izravnom uputom ili teretom koji je stavljen na njih da objave Božju poruku. Ova se provjera razlikuje od vjernosti Svetom pismu jer se usredotočuje na podrijetlo proročke službe, a ne na sadržaj same poruke. Na primjer, proroci kao što su Mojsije (Izlazak 3,1-12), Izaija (Izaija 6,1-8), Jeremija (Jeremija 1,4-10) i Pavao (Djela 9,1-19) imali su jasan trenutak u kojem ih je Bog odvojio za njihov rad. Pravi prorok ne preuzima tu ulogu samoinicijativno, već ga Bog poziva i šalje (vidi: Abraham J. Heschel, *The Prophets, Part II*, New York: Harper & Row Publishers, 1962., str. 206—226).

Provjera proročke odvažnosti i beskompromisne istinoljubivosti: Druga provjera tiče se hrabrosti i dosljednosti proroka u prenošenju Božje poruke. Biblijski proroci nisu prilagođavali svoje poruke da bi ugodili ljudima ili izbjegli progonstvo. Umjesto toga, govorili su istinu, čak i kada je to bilo nepopularno ili kada se njihov život izlagao opasnosti. Ova se provjera razlikuje od provjere prorokovog života i plodova, koja ocjenjuje moralnost njegovog karaktera, jer ova provjera gleda na to stoji li prorok čvrsto usprkos protivljenju. Jeremija, Ilija i Ivan Krstitelj bili su primjeri takve hrabrosti (Jeremija 20,7-9; 1. o kraljevima 18; Matej 14,3-12).

Lažni proroci, nasuprot tome, često su pokušavali udovoljiti vladarima, laskati narodu ili objavljivati mir tamo gdje mira nema (Jeremija

6,14; 23,16.17). Sposobnost da stoji nepokolebljivo pred odbacivanjem ili progonstvom obilježje je Božjeg proroka.

Provjera natprirodnih znakova i dokaza: Iako čuda sama po sebi ne potvrđuju proroka, s obzirom na to da i lažni proroci mogu činiti znakove i čuda (Matej 24,24), postoje slučajevi kada Bog daje natprirodne znakove da bi potvrdio prorokovo božansko imenovanje. Ova potvrda nije isto što i ispunjeno pretkazanje, koje provjerava pouzdanost proroka tijekom vremena. Umjesto toga, ova provjera ispituje potvrđuje li Bog prorokovu službu djelima koja svjedoče o božanskom djelovanju, kao što su iscjeljenja, viđenja ili čudesni znakovi. Ilijino suočavanje s Baalovim prorocima (1. o kraljevima 18,20-40), Mojsijeva čuda u Egiptu (Izlazak 7-12) i Pavlovo iskustvo uznesenja u treće Nebo (2. Korinćanima 12,1-4) pokazuju da Bog ponekad pruža natprirodnu potvrdu. Međutim, ova potvrda uvijek mora biti praćena ostalim potvrđama, jer sami natprirodni događaji ne uspostavljaju proročki legitimitet.

Provjera izgrađivanja i duhovne koristi: Na kraju, posebna provjera ispituje da li prorokova poruka izgrađuje, opominje i učvršćuje vjeru zajednice. Pavao napominje u 1. Korinćanima 14,3 da proroštvo jača, ohrabruje i tješi Božji narod. Ova se provjera razlikuje od provjere kristocentričnog svjedočanstva jer promatra praktični utjecaj proročke poruke, a ne njezino usmjeravanje pozornosti na doktrine. Pravo proroštvo poziva ljude na pokajanje, vjeru i dublji duhovni rast. Nasuprot tome, lažni proroci često vode ljude u zabunu, podjelu ili duhovnu obamrlost (Ezekiel 13,22; 2. Petrova 2,1-3).

Iako ponekad upućuje upozorenja, pravi prorok u svojoj službi u konačnici donosi osvjedočenje i duhovnu obnovu, a ne očaj ili samouzvišenje.

3. Biblijske provjere trebaju biti primijenjene i na proročku službu Ellen G. White.

Kada se primijene na Ellen G. White, četiri osnovne provjere — vjernost Svetom pismu, ispunjena pretkazanja, kristocentrično svjedočanstvo i plodovi života/službe — pružaju snažne dokaze u prilog njezinoj proročkoj službi.

Za daljnje proučavanje: O tome kako se četiri osnovne biblijske provjere primjenjuju na Ellen G. White, vidi: Gerhard Pfandl, *The Gift of Prophecy: The Role of Ellen White in God's Remnant Church*, Nampa, ID: Pacific Press Publishing Association, 2008., str. 58—64; <https://egwwritings.org/read?panels=p13965.381&index=0>.

Proročki poziv i nalog: Ellen G. White nije preuzela proročku ulogu na vlastitu inicijativu. Kada je imala sedamnaest godina, nakon mileritskog razočaranja 1844. godine, primila je svoje prvo viđenje u kojem je vidjela adventni narod kako putuje uskom stazom u novi Jeruzalem. Bila je vrlo suzdržana u prihvaćanju proročkog poziva, osjećajući se nedostojnom i fizički slabom. Međutim, nakon što je primila više viđenja od Boga, kao i ohrabrenje od ostalih vjernika, prihvatila je svoju ulogu. Baš kao i Jeremija (Jeremija 1,6-10), u početku se opirala navodeći svoju slabost. Također, kao što je to iskustio Izaija (Izaija 6,5-8), doživjela je dubok duhovni susret koji je utjecao na njezinu misiju. I baš kao što se dogodilo s Pavlom (Djela 9,1-19), njezina služba proizišla je iz trenutka božanskog djelovanja. Njezin poziv također su potvrdili rani adventni vjernici, od kojih su mnogi bili svjedoci njezinih viđenja i dubokog utjecaja njezinih poruka na adventni pokret.

Proročka hrabrost i beskompromisna istinoljubivost: Ellen G. White nikada nije prestala iznositi teške, nepopularne istine. Ukoravala je grijeh, osporavala samozadovoljstvo i pozivala na reformu načina života, upravljanja crkvom, kao i na obnovu osobne posvećenosti. U duhu biblijskih proroka kao što su Ilija (1. o kraljevima 18) i Ivan Krstitelj (Matej 14,3,4 spremnost je govorila protiv nepravde, bez obzira na osobnu cijenu. Njezina spremnost da nepokolebljivo stoji uz istinu, usprkos protivljenjima, potvrđuje njezin proročki poziv. (Vidi: Gilbert M. Valentine, *The Prophet and the Presidents*, Nampa, ID: Pacific Press Publishing Association, 2011. Ova knjiga govori o utjecaju Ellen G: White na vodstvo rane Crkve adventista sedmoga dana.)

Natprirodni znaci i dokazi: Iako se Ellen G. White nije oslanjala na čuda kako bi dokazala svoj proročki poziv, postojali su brojni natprirodni aspekti njezinih proročkih doživljaja, kao što su fizički fenomeni tijekom viđenja i iznimno poznavanje prošlih i budućih događaja (vidi: Herbert Douglass, *They Were There: Stories of Those Who Witnessed Ellen White's Prophetic Gift and Believed*, Nampa, ID: Pacific Press Publishing Association, 2005.). Iako biblijska čuda ne bi trebala biti jedina provjera proroka, ovi natprirodni znaci vrlo liče na iskustva proroka Daniela (Daniel 10,8-17) i proroka Ezekijela (Ezekiel 3,12-15), kod kojih su se očitovala neobična fizička stanja dok su bili u viđenju.

Izgrađivanje i duhovna korist: Jedna od najsnažnijih potvrda proročkog dara Ellen G. White jest utjecaj njezinih spisa na duhovni život pojedinaca i adventnog pokreta. Njezine poruke dovele su do duhovnog oživljavanja i obnove, a njezine knjige i propovijedi pozivale su bezbrojne pojedince na dublju posvećenost Bogu, predaniji molitveni život i jaču vjernost Svetom pismu. Njezina proročka služba ispunjava riječi iz 1.

Korinćanima 14,3, gdje stoji da pravo proroštvo izgrađuje, opominje i tješi vjernike. Njezini spisi nastavljaju donositi plodove, izgrađujući i jačajući vjernike širom svijeta i potvrđujući njezinu proročku autentičnost.

Za daljnje proučavanje: Vidi: Denton E. Rebok, *Believe His Prophets*, Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Association, 1956., poglavlja 7—9); <https://egwwritings.org/read?panels=p654.582&index=0>.

TREĆI DIO: Primjena

Sljedeća pitanja za primjenu u životu, izvučena iz prethodnog komentara, ponuđena su vam kako bi obogatila vašu raspravu u razredu. Izaberite između njih, kao i iz same pouke, pitanja koja će najbolje potaknuti vaš razred na razmišljanje.

1. Zašto je bitno da provjeravamo proroke umjesto da ih prihvaćamo ili odbacujemo na osnovi vlastitih osjećaja ili mišljenja većine?
2. Koje opasnosti nastaju kada ljudi ne provjeravaju proroke u skladu sa Svetim pismom? Možete li se sjetiti nekih suvremenih primjera u kojima su lažne tvrdnje dovele do obmane?
3. Kako možemo primijeniti ove provjere kada se danas susretnemo s tvrdnjama o proročkom daru?
4. Kakvu ulogu igraju božanski poziv i nalog u potvrđivanju pravog proroka? Kako možemo razlikovati samoprozvanog proroka od proroka kojega je Bog pozvao?
5. Zašto je važno pažljivo ispitati natprirodne znakove? Kako čudesni događaji mogu zavarati ako se ne ocjenjuju prema biblijskim načelima?
6. Kako načelo izgrađivanja pomaže u razlučivanju pravih proroka od lažnih? Kakav bi trebao biti utjecaj poruke pravog proroka na crkvu i pojedince?
7. Kako se proročki poziv Ellen G. White uklapa u biblijsku sliku božanskog naloga? Kako je ona u početku odgovorila na svoj poziv i kako se to može usporediti s prorocima poput proroka Jeremije ili apostola Pavla?
8. Na koje je načine Ellen G. White izgrađivala crkvu i pojedince? Kako njezini spisi nastavljaju utjecati na duhovni rast i misiju?
9. Kako proučavanje i primjena ovih biblijskih provjera može ojačati naše povjerenje u Božje vodstvo preko proročke službe?

Autoritet i značenje proroka

PRVI DIO: Pregled

Ključni tekst: Hebrejima 4,12.

Središte proučavanja: Izlazak 4,10-16; Luka 8,22-25; Ivan 3,1-10; Djela 16,25-34; 1. Korinćanima 5,1-5; Luka 7,28.

Uvod

Proročki autoritet u Svetom pismu utemeljen je na Božjem izravnom otkrivenju, pri čemu biblijski proroci služe kao Njegovi vjesnici za prenošenje Njegove volje. U Hebrejima 4,12 potvrđuje se sila i konačnost Svetog pisma: “Živa je i djelotvorna Božja riječ. Ona je oštija od svakoga dvosjeklog mača”, prodirući u srce i sudeći mislima i namjerama. Ovaj redak naglašava jedinstvenu snagu biblijskog kanona koji stoji kao Božje konačno otkrivenje i koji usmjerava vjeru i doktrinu za sve naraštaje.

Proročka uloga Ellen G. White mora se razumjeti u svjetlu ovog konačnog autoriteta. Kao poslijekanonska djela, njezini spisi ništa ne dodaju Svetom pismu niti ga zamjenjuju, već služe uzdizanju i primjeni njegovih načela. Kao i kod drugih nekanonskih proroka u prošlosti, njezina je uloga opominjanje, ohrabrivanje i vođenje crkve, uvijek je usmjeravajući k vrhovnom autoritetu Biblije. Ova vrlo važna pouka pomoći će članovima vašeg subotnjškolskog razreda da razumiju ispravan odnos spisa Ellen G. White prema konačnom autoritetu Svetog pisma.

DRUGI DIO: Komentar

1. Biblijski kanon je zbirka knjiga (od Postanka do Otkrivenja) koje su božanski nadahnute i stoga autoritativne i obvezujuće za kršćansku vjeru.

Biblijski kanon obuhvaća šezdeset šest knjiga, koje je napisalo najmanje četrdeset autora tijekom približno tisuću petsto godina. Izraz “kanon” potječe od hebrejske riječi *kaneh* i grčke riječi *kanon*, što znači “mjerilo” ili “mjerna palica”. S vremenom je ovaj izraz preuzeo značenje “pravilo”, da bi se potom počeo primjenjivati na kršćansko Sveto pismo kao mjerilo prema kojem se ocjenjuju svi ostali religijski spisi. Kanon Svetog pisma odnosi se na zbirku knjiga, od Postanka do

Otkrivenja, koje su božanski nadahnute, autoritativne i obvezujuće za kršćansku vjeru i život. Kršćani zastupaju stav da je biblijski kanon potpun i zatvoren, što znači da mu se nikakvi drugi spisi ne mogu dodati. Kao takva, Biblija je potpuno i konačno otkrivenje Božje volje čovječanstvu i vrhovni autoritet za kršćansku vjeru i nauk (2. Timoteju 3,16.17).

2. U Bibliji postoje dvije osnovne vrste proroka: kanonski i nekanonski.

Pisci biblijskih knjiga koje čine kanon, nadahnuti Bogom, poznati su kao kanonski proroci koji su napisali svoje poruke. Međutim, Sveto pismo spominje i proroke koji nisu na taj način doprinijeli biblijskom kanonu. Među ove nekanonske proroke spadaju Marija, Debora, Hulda, Ilija, Elizej i Noa u Starom zavjetu, kao i Ivan Krstitelj, Agab, Sila, Ana i četiri Filipove kćeri u Novom zavjetu. Iako su njihove poruke bile podjednako nadahnute (2. o kraljevima 17,13; Djela 9,10; 13,2; 21,11), njihovi spisi nisu uključeni u biblijski kanon.

Kanonske i nekanonske proroke najbolje možemo razumjeti u okviru njihovog djelovanja i njihove funkcije.

Opseg se odnosi na ograničeni doseg autoriteta nekanonskog proroka. Njihove poruke bile su specifične za određene ljude ili vremenske periode. Na primjer, Natanova služba bila je usmjerena na kraljeve Davida i Salomona, obraćajući im se u ključnim trenucima njihove vladavine (1. Samuelova 12; 2. Samuelova 7; 1. o kraljevima 1). Nasuprot tome, kanonski spisi bili su namijenjeni svim naraštajima i ostaju autoritativni za sve vjernike kroz povijest.

Funkcija se odnosi na ulogu nekanonskih proroka u odnosu na Sveto pismo. Njihove poruke nisu objavljivale nove doktrine, već su primjenjivale, pojašnavale ili naglašavale postojeće biblijske istine. Jasan primjer je proročica Hulda, od koje je Hošea tražio savjet umjesto od njezinog suvremenika, proroka Jeremije (čiji su spisi postali dio kanona). Huldino proročanstvo sadržavalo je dva dijela: (1) upozorenje da će se Izrael suočiti s prokletstvima iz Ponovljenog zakona 28 zbog svojeg idolopoklonstva (2. Ljetopisa 34,24.25) i (2) obećanje Hošei da će biti sahranjen u miru zahvaljujući njegovom pokajanju (2. Ljetopisa 34,26-28). Iako su njezina pretkazanja bila nova za Hošeu, ona su samo potvrdila postojeću poruku iz Knjige Zakona (2. Ljetopisa 34,14), potvrđujući kaznu za neposlušnost i blagoslove za pokajanje.

Za razliku od nekanonskih proroka, kanonski spisi nemaju ograničenja u opsegu ili funkciji. Oni služe kao Božje nepogrešivo otkrivenje za cijelo čovječanstvo, "korisno za pouku, za karanje, za popravljanje i

odgajanje u pravednosti” (2. Timoteju 3,16). Otkrivenje 22,18.19 upozorava na dodavanje ili oduzimanje od Božje riječi, potvrđujući konačnost kanona. Tako zatvoren biblijski kanon ostaje vrhovni ispit istine (Izaija 8,20), zbog čega se svi religijski spisi — bili oni nadahnuti ili ne — ocjenjuju prema njegovom božanskom mjerilu.

3. Ellen G. White je djelovala kao poslijekanonsko očitovanje proročkog dara i stoga je podređena Bibliji.

Autentičan poslijekanonski proročki dar ne osporava niti umanjuje autoritet biblijskog kanona. Naprotiv, on se podređuje kanonu radi ispitivanja i ocjene, uvijek djelujući u skladu s njim. Poput nekanonskih proroka u Svetom pismu, on nikada ne objavljuje novu doktrinu, već osnažuje postojeće otkrivenje.

Adventistički teolog Frank Holbrook objasnio je odnos između poslijekanonskog proročkog dara i Svetog pisma:

“Počevši od Mojsija (15. st. pr. Kr.), Božja otkrivenja počinju se zapisivati; tijekom vjekova drugi proroci bilježe poruke koje su im povjerenе, onako kako je Bog smatrao prikladnim da produbi razumijevanje svoje volje kod svojeg naroda. Konačno, Bog je svoje vrhunsko otkrivenje pružio preko svojeg Sina. Isus Krist je ljudskoj obitelji dao najveće otkrivenje Boga koje ljudi mogu primiti (Ivan 1,18). Novi zavjet je nadahnuo apostolsko svjedočanstvo i tumačenje Isusa Krista i Njegovog nauka. Kao što su Njegov život i objava neponovljivi, tako je i njihovo svjedočanstvo o Njemu neponovljivo.

Budući da Kristov život na Zemlji i apostolsko tumačenje tog života pružaju vrhunsko otkrivenje Boga, nijedna funkcija proročkog dara (kao jednog od duhovnih darova) nakon [Novog zavjeta] ne može se izjednačiti s tim jedinstvenim svjedočanstvom, zamijeniti ga ili mu se dodati. Naprotiv, sve tvrdnje o posjedovanju proročkog dara moraju biti preispitane pomoću Svetog pisma (1. Solunjanima 5,19-21; 1. Ivanova 4,1-3; Matej 7,15-20).” (Frank Holbrook, *The Biblical Basis for a Modern Prophet*; dostupno na: <https://www.adventistbiblicalresearch.org/materials/the-biblical-basis-for-a-modern-prophet/>).

Adventisti sedmoga dana gledaju na proročku ulogu Ellen G. White unutar ovog okvira. Kao poslijekanonski prorok, ona nije mijenjala niti osporavala zatvoreni biblijski kanon, već ga je uzdizala kao vrhovni autoritet. Kao i kod nekanonskih proroka prije nje, nadahnuće Ellen G. White bilo je isto kao i kod biblijskih pisaca, ali je njezin autoritet bio podređen Svetom pismu. Ona je nastojala uzvisiti, razjasniti i primijeniti biblijsku istinu, uvijek upućujući vjernike na Božju riječ kao vrhovno mjerilo.

Poput spomenutih nekanonskih proroka, proročka služba Ellen G. White bila je ograničena u opsegu — bila je usmjerena prvenstveno na adventiste sedmoga dana, a ne na širu kršćansku zajednicu. J. N. Andrews naglašavao je da njezin dar nije ispit kršćanskog karaktera za one izvan pokreta, ali jest autoritativan za one koji su prepoznali njegovu svjetlost. Ipak, neka od njezinih djela, kao što su *Put Kristu* i *Veliki sukob*, imala su širi utjecaj s teološkim uvidima primjenjivim i izvan adventizma. Ona je svoju pozornost usmjeravala na pripremu Crkve za njezinu misiju i za Kristov drugi dolazak, što je njezinu službu činilo specifičnom za određeno vrijeme.

Proročki dar Ellen G. White također je bio ograničen u funkciji. Njezina uloga kao poslijekanonskog proroka znači da njezini spisi, iako nadahnuti, nemaju isti kanonski autoritet kao Sveto pismo. Njezina proročka služba definirana je njezinim kronološkim položajem — djelovanjem nakon zatvaranja biblijskog kanona. Stoga njezina uloga nije bila da dodaje novu doktrinu, već da uputi vjernike na Bibliju, da uzdigne njezin nauk i primijeni njezina načela. Njezina služba imala je ulogu da vodi, opominje i jača Crkvu podržavajući načelo *sola Scriptura* — Bibliju kao vrhovni autoritet vjere i života. Za daljnje pojašnjenje “funkcionalne” naravi poslijebiblijskog proročkog dara i Ellen G. White vidi: John C. Peckham, *God With Us*, str. 609—614.

Sljedeća izjava najbolje oslikava odnos i teološki stav Ellen G. White prema Bibliji: “Da je Božja riječ uzimana kao hrana za dušu, da je poštovana i prihvaćena, ne bi bilo potrebe za mnogim i ponovljenim svjedočanstvima koja su iznesena. Jednostavne izjave Pisma bile bi prihvaćene i provedene u život. Njezina su živa načela kao lišće sa stabla života za liječenje narodima. Riječ živoga Boga nije samo napisana, već i izgovorena. Biblija je Božji glas koji nam govori isto tako kao da ga slušamo svojim ušima. Ako smo toga svjesni, s kakvim ćemo strahopoštovanjem otvarati Božju riječ i s kakvom ćemo ozbiljnošću istraživati njezina načela! Čitanje Pisma i razmišljanje o njegovim riječima smatrat ćemo boravkom kod Beskonačnoga.” (Ellen G. White, *Svjedočanstva za Crkvu*, sv. 6, str. 338,339; u izvorniku 393)

Za daljnje proučavanje: Za više informacija o stavu pionira o konačnom autoritetu Svetog pisma i odnosu spisa Ellen G. White prema biblijskom kanonu u smislu njihovog opsega i funkcije vidi: Jud Lake, *Ellen White Under Fire*, str. 132—143,151—162.

TREĆI DIO: Primjena

Sljedeća pitanja za primjenu u životu, izvučena iz prethodnog komentara, ponuđena su vam kako bi obogatila vašu raspravu u razredu. Izaberite između njih, kao i iz same pouke, pitanja koja će najbolje potaknuti vaš razred na razmišljanje.

1. Kako možete koristiti biblijsko razumijevanje zatvorenog kanona da biste ocijenili suvremene tvrdnje o proročkom daru unutar i izvan Crkve adventista sedmoga dana?
2. Kako vaša vjerovanja i odluke mogu biti usklađeni s biblijskim kanonom, a ne s kulturološkim ili osobnim sklonostima?
3. Koje praktične korake možete poduzeti da biste produbili svoje povjerenje u autoritet i nadahnuće Biblije?
4. Kako vaša vjera i život mogu biti čvrsto ukorijenjeni u Bibliji, dok istovremeno cijenite vodstvo duhovnih vođa ili poslijekanonski proročki glas?
5. Ako su nekanonski proroci pojašnjavali i osnaživali biblijske istine bez dodavanja novih doktrina, kako bi ovo načelo trebalo voditi suvremene duhovne učitelje i vođe?
6. Kako reagirate kada netko tvrdi da ima “novo otkrivenje” od Boga? Koja biblijska načela trebate koristiti za ocjenu takvih tvrdnji?
7. Što znači da je suvremeni proročki dar “podređen Svetom pismu”? Kako se ovo načelo primjenjuje na ocjenu suvremenih tvrdnji o božanskom otkrivenju?
8. Ako su spisi Ellen G. White imali funkciju da uzdignu, razjasne i primijene biblijsku istinu, kako bi njezine spise trebalo koristiti u odnosu na Bibliju? Jeste li se ikada susreli sa situacijama u kojima su ljudi njezine spise postavljali iznad Biblije?
9. Kako biste mogli na prikladan način dijeliti njezine spise onima koji nisu dio Crkve adventista sedmoga dana, zadržavajući Sveto pismo kao primarni temelj?
10. Koje su uobičajene zablude o spisima Ellen G. White i što možete učiniti da vaše razumijevanje bude biblijski utemeljeno?
11. Kako možete dati prednost izravnom proučavanju Biblije u odnosu na duhovnu literaturu, komentare, pa čak i na spise Ellen G. White, dok istodobno izvlačite korist iz njih?

Proročko djelovanje u presudnim trenucima

PRVI DIO: Pregled

Ključni tekst: Amos 3,7.

Središte proučavanja: 2. Petrova 2,5; Suci 4,4-16; 1. o kraljevima 18,21.38.39; Izaija 59,1-4; Nehemija 9,30; Otkrivenje 1,1-3.

Uvod

Bog je u prošlosti podizao proroke u ključnim trenucima kako bi otkrio svoju volju i vodio svoj narod. Prorok potvrđuje: “Ta ništa ne čini Gospod a da tajnu svoju ne otkrije svojim slugama prorocima.” (Amos 3,7 — Varaždinska Biblija), naglašavajući da božansko otkrivenje često prethodi značajnim događajima. Bilo da su upozoravali na predstojeći sud, pozivali na pokajanje ili pružali ohrabrenje u trenucima krize, proroci su igrali ključnu ulogu u oblikovanju duhovnog puta Božjeg naroda. Njihove poruke nisu potjecale od njih samih, već su bile božanski nadahnute, osiguravajući da Božje namjere budu jasno priopćene onda kada su Njegovom narodu bile najpotrebnije.

Ova pouka istražuje kako se proročki glasovi pojavljuju u prijelomnim povijesnim trenucima i na osnovi kojih načela se oni provjeravaju. Iako Sveto pismo stoji kao vrhovni autoritet, Bog je nastavio pružati proročko vodstvo svojem narodu, uključujući i vodstvo preko Ellen G. White. Njezini spisi, kao i spisi proroka iz prošlosti, pojavili su se u odlučujućem povijesnom trenutku nudeći jasnoću, smjer i ohrabrenje Božjem adventnom narodu. Razumijevanje proročkog djelovanja u kritičnim vremenima pomaže nam da cijenimo način na koji Bog vodi svoj narod, pri čemu je Sveto pismo vrhovno mjerilo istine.

DRUGI DIO: Komentar

1. Bog je djelovao u ključnim trenucima povijesti spasenja preko svojih proroka.

Potop: Čovječanstvo je postalo iskvareno i Bog je odlučio suditi svijetu potopom (Postanak 6,5-7). Noa, “glasnik pravednosti” (2. Petrova

2,5), upozoravao je ljude dok je gradio korablju (Postanak 6,13-22). Usprkos njegovoj proročkoj poruci, samo je njegova obitelj poslušala poziv (Postanak 7,1.7). Potop je uništio sav ljudski život osim života onih koji su se sklonili u korablju (Postanak 7,21-23). Nakon toga Bog je sklopio Savez s Noom, simboliziran dugom, obećavajući da više nika-da neće uništiti zemlju vodom (Postanak 9,8-17).

Suci: Tijekom razdoblja sudaca Izrael je višeput zapadao u idolo-poklonstvo i bio tlačen (Suci 2,11-19). Debora, koja je bila i proročica i sutkinja, vodila je Izrael tijekom krize koju je potaknuo kanaanski kralj Jabin (Suci 4,4-7). Debora je pozvala Baraka da povede vojsku protiv Jabinovog zapovjednika Sisere, i prorekla je da će ga poraziti žena (Suci 4,8.9). Njezino proročanstvo se ispunilo kada je Jaela ubila Siseru (Suci 4,17-21). Osim Debore, i drugi proroci, poput Samuela (koji je kasnije u Izraelu uspostavio kraljevstvo), igrali su značajnu ulogu u duhovnom vođenju Izraela (1. Samuelova 3,19-21; 8,4-7).

Otpad Izraela: Pod kraljem Ahabom i kraljicom Izebelom, Izrael je duboko ogrezao u obožavanje Baala (1. o kraljevima 16,30-33). Ilija se pojavio kao snažan proročki glas i objavio božanski sud sušu u trajanju od tri i pol godine (1. o kraljevima 17,1). Na gori Karmelu Ilija se suočio s Baalovim prorocima i prizvao oganj s neba da bi dokazao Jahvinu nadmoć (1. o kraljevima 18,19-39). Usprkos ovoj pobjedi, pokajanje Izraela bilo je kratkoga daha pa je Ilija pobjegao od Izebelinog gnjeva (1. o kraljevima 19,1-3). Njegova proročka misija kulminirala je njegovim uz-nesenjem na Nebo, ali ne prije nego što je pomazao Elizeja za svojeg nasljednika (1. kraljevima 19,15.16.19-21). Elizej je zatim nastavio bitku za vjernost Izraela (2. o kraljevima 2,9-14).

Razdoblje prije izgnanstva: Kako su Izrael (sjeverno kraljevstvo) i Juda (južno kraljevstvo) nastavili s idolopoklonstvom i nepravdom, proroci su upozoravali na predstojeći sud (Hošea 4,1.2; Amos 5,10-12; Izaija 1,4-7). Izaija je govorio o uništenju (Izaija 10,5.6) i o dolasku Mesije (Izaija 9,6.7; 53,3-7). Jeremija, poznat kao "prorok koji plače", preklinjao je Judejce da se pokaju (Jeremija 7,3-7), ali je prorokovao i o izgnanstvu u Babilon (Jeremija 25,11.12), kao i o budućem novom Savezu (Jeremija 31,31-34). Mihej je osuđivao pokvarenost (Mihej 3,9-12), ali je prorekao pojavu mesijanskog vladara iz Betlehema (Mihej 5,2). Sefanija i Habakuk upozoravali su na uspon Babilona (Sefanija 1,14-18; Habakuk 1,5.6), dok je Nahum pretkazao pad Asirije (Nahum 1,7-9; 3,1-7). Usprkos ponovljenim upozorenjima da se pokaju, Izrael je pao pod asirsku vlast 722. godine pr. Kr. (2. o kraljevima 17,6.7), a Judejci su odvedeni u izgnanstvo 586. godine pr. Kr. (2. o kraljevima 25,8-11).

Razdoblje izgnanstva: Tijekom babilonskog sužanjstva Ezekiel je služio izgnanicima, upućujući upozorenja (Ezekiel 2,3-7; 3,17-21) i viđenja obnove, uključujući Dolinu suhih kostiju (Ezekiel 37,1-14). Daniel je služio na dvorovima Babilona i Perzije, tumačeći snove koji su otkrivali Božju vladavinu nad svjetskim kraljevstvima (Daniel 2,27.28; 4,17). Njegova su proročanstva također ukazivala na buduće mesijansko kraljevstvo (Daniel 7,13.14). Obadija je prorokovao protiv Edoma, osuđujući ih zbog radovanja padu Jude (Obadija 10—14). Iako u izgnanstvu, Hebreji su sačuvali svoj identitet i bili su krijepljeni proročkom nadom (Psalam 137,1-6; Jeremija 29,10-14).

Razdoblje nakon izgnanstva: Pošto je Perzija osvojila Babilon, kralj Kir je 538. godine pr. Kr. dopustio Židovima da se vrate (Ezra 1,1-4; Izaija 44,28), ali proces obnove bio je spor (Ezra 4,4.5.24). Hagaj je poticao Božji narod da dovrši hram (Hagaj 1,2-8). Istovremeno, Zaharija je pružio viđenja buduće obnove, uključujući proročanstvo o dolazećem kralju (Zaharija 9,9). Malahija, posljednji starozavjetni prorok, osudio je duhovnu ravnodušnost (Malahija 1,6-10; 3,8.9) i prereka dolazak "Ilije", što se ispunilo u službi Ivana Krstitelja (Malahija 4,5.6; Matej 11,14). Ovi napori postavili su temelj za dolazak Isusa Krista.

Dolazak Mesije: Ivan Krstitelj je pripremio put Isusu Kristu pozivajući ljude na pokajanje (Matej 3,1-3; Luka 3,3-6) proglasivši Isusa Jaganjcem Božjim (Ivan 1,29.36). Isus Krist je najveći Prorok (Hebrejima 1,1-3), koji je ispunjenje cjelokupnog proroštva (Matej 5,17; Luka 24,44), koji otkriva Božju volju u potpunosti (Ivan 14,9.10) i uspostavlja novi Savez (Luka 22,20; Hebrejima 9,15). Njegova smrt i uskrsnuće označavaju vrhunac povijesti spasenja (Otkrivenje 12,10.11).

Za daljnje proučavanje: Vidi: Willem A. VanGemeren, *The Progress of Redemption: The Story of Salvation From Creation to the New Jerusalem* (Grand Rapids, MI: Baker Books, 1988.).

2. Bog je preko Ellen G. White vodio Crkvu adventista sedmoga dana tijekom njezinih ključnih trenutaka.

Značajna razdoblja u povijesti adventizma koja slijede mogu biti predmet rasprave.

Veliko razočaranje i subotnje konferencije: Ubrzo nakon Velikog razočaranja 1844. godine, proročki dar Ellen G. White uvjerio je zbunjene milerite da ih Bog nije napustio. Tijekom povijesnih subotnjih konferencija, kada su se vjernici od 1848. do 1850. godine okupljali na proučavanje Svetog pisma i učvršćivanje svojih doktrina, proročki dar im je pomogao da prebrode to iskustvo (vidi: George Knight, *A Brief History of Seventh-*

day Adventists, Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing Association, 1999., str. 38–42).

Američki Građanski rat: U ranom razdoblju velike krize nacije, tijekom Građanskog rata, Ellen G. White je tješila svoje adventne čitatelje mislju da iako “Bog kažnjava ovu zemlju zbog velikog zločina ropstva”, On i dalje “drži u svojim rukama sudbinu ove zemlje”. Zato On “neće dopustiti da pobjede budu izvojevane brže nego što je odredio i da neće dopustiti više gubitaka vojnika Sjevera nego što to Njegova mudrost smatra primjerenim da ih kazni za njihove grijehе.” (Ellen G. White, *Svjedočanstva za Crkvu*, sv. 1, str. 234,236; u izvorniku 264,267) Ovo pretkazanje pobjeda i poraza nagovještavalo je konačnu pobjedu Sjevera nakon mnogo patnje (vidi: Jud Lake, *A Nation in God's Hands: Ellen White and the Civil War*, Nampa, ID: Pacific Press Publishing Association, 2017.).

Minneapolis 1888.: Tijekom sedamdesetih i osamdesetih godina devetnaestog stoljeća, Ellen G. White je upozorila na legalizam u Crkvi i opominjala crkvene vođe da upućuju na Isusa Krista koji nas spašava, a da se ne oslanjaju na sebe. Njezina snažna podrška porukama A. T. Jonesa i E. J. Wagonera, usredotočenim na Isusa Krista, na zasjedanju Generalne konferencije 1888. godine, utjecala je na to da opravdanje vjerom ponovno postane središte adventističke teologije. Na ove i druge načine, proročki dar Ellen G. White pomogao je Crkvi da prebrodi ključna razdoblja nemira i zbuđenosti (vidi: George Knight, *A User-friendly Guide to the 1888. Message*, Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing Association, 1998.).

Knjige usredotočene na Isusa Krista tijekom devedesetih godina devetnaestog stoljeća: Nakon 1888. godine, gđa Ellen G. White veliki je dio svojeg izdavačkog rada usmjerila na temu spasenja u Isusu Kristu. Tijekom devedesetih godina devetnaestog stoljeća objavila je niz knjiga usredotočenih na Isusa Krista. Počevši s knjigom *Put Kristu* (1892. godine), objavila je i knjige *Misli s Gore blaženstava* (1896. godine), *Isusov život* (1898. godine) i *Isusove usporedbe* (1900. godine). Ovaj niz knjiga, objavljen neposredno prije osvita novog stoljeća, bila je kulminacija putanje Ellen G. White u uzdizanju Isusa Krista i značajno je utjecala na Crkvu i njezin nauk o Kristu.

Kriza o Trojstvu: Na prijelazu između devetnaestog i dvadesetog stoljeća, knjiga *Isusov život* (1898. godine) posebno je utjecala na razmišljanje crkve o punom božanstvu Isusa Krista i Osobi Duha Svetoga. Ellen G. White je izjavila nedvosmislenim riječima da je Isus Krist “Onaj koji vječno postoji”, i da je “u Kristu ... iskonski, nepozajmljeni, nestečeni život”, te da je Duh Sveti “treća Osoba Božanstva” (Ellen G. White,

Isusov život, str. 387,435,557; u izvorniku 470,530,671). Ove su riječi na kraju udaljile Crkvu od poluarijanizma Uriaha Smitha, koji je iste godine izjavio da je Krist bio “izveden” od Oca u vječnoj prošlosti (vidi: Uriah Smith, *Looking Unto Jesus*, Battle Creek, MI: Review and Herald, 1898., str. 10; također dostupno na: <https://egwwritings.org/read?panels=p1317.38&index=0>; vidi također: Merlin Burt, *The Trinity in Seventh-day Adventist History, Ministry*, February 2009., str. 5–8; također dostupno na: <https://www.ministrymagazine.org/archive/2009/02/the-trinity.html>).

Za daljnje proučavanje: Za pojedinosti o utjecaju Ellen G. White na ključna razdoblja: (1) doktrinarnog razjašnjavanja; (2) stavljanja naglaska na zdravstvenu vijest; i (3) odgoja i obrazovanja i izdavaštva, vidi: Herbert Douglass, *Messenger of the Lord* (Nampa, ID: Pacific Press Publishing Association, 1998.), str. 256–369; također dostupno na: [https://egwwritings.org/read?panels=p656.2317\(656.2320\)&index=0](https://egwwritings.org/read?panels=p656.2317(656.2320)&index=0).

TREĆI DIO: Primjena

Sljedeća pitanja za primjenu u životu, izvučena iz prethodnog komentara, ponuđena su vam kako bi obogatila vašu raspravu u razredu. Izaberite između njih, kao i iz same pouke, pitanja koja će najbolje potaknuti vaš razred na razmišljanje.

1. Noa je propovijedao mnogo godina, ali je samo njegova uža obitelj ušla u korablju. Kako nas ta činjenica uči o vjernosti i ustrajnosti u prenošenju Božje poruke, bez obzira na ishod?
2. Ilija se suočio s obožavanjem Baala. Koji suvremeni “idoli” prijete našoj vjeri danas i kako se možemo suočiti s njima?
3. Daniel je ostao vjeran u izgnanstvu. Kako mi možemo ostati vjerni Bogu kada smo okruženi vrijednostima koje su suprotne našim?
4. Ivan Krstitelj je pripremio put Isus Kristu. Kako mi možemo pomoći drugima da se danas sretnu s Isusom?
5. Nakon razočaranja 1844. godine, Ellen G. White je ohrabrila vjernike. Kako mi trebamo odgovoriti na razočaranje na našem duhovnom putovanju?
6. Tijekom Gradanskog rata Ellen G. White je naglašavala Božji suverenitet. Kako to utječe na način na koji mi gledamo na današnje događaje u svijetu?
7. Poruka iz 1888. godine ponovno je usmjerila adventiste na opravdanje vjerom. Kako Krist i Njegovo Evanđelje mogu ostati u središtu naše vjere?

8. Kako su knjige Ellen G. White, usredotočene na Isusa Krista i objavljene devedesetih godina devetnaestog stoljeća, utjecale na Crkvu i adventiste kao pojedince?
9. Ellen G. White je razjasnila puno božanstvo Isusa Krista i Duha Svetoga. Zašto je ispravno razumijevanje Božanstva ključno za našu vjeru?
10. Proročki dar uvijek je vodio Božji narod u krizi. Kako možemo prepoznati i odgovoriti na Božje vodstvo danas?
11. Proroci su često morali prenositi teške poruke. Kako možemo odvažno i sa suosjećanjem iznositi Božju istinu?
12. Na koje vam je načine Bog govorio preko Svetog pisma, duhovnih učitelja ili osobnih iskustava?
13. Kako vas pouke iz biblijske i adventističke povijesti nadahnjuju da danas budete vjerni svjedok za Boga?

Proročka otkrivenja za svršetak vremena

PRVI DIO: Pregled

Ključni tekst: Joel 2,28.

Središte proučavanja: Joel 2,28-31; Djela 2,1-21; Efežanima 4,11-14; Otkrivenje 12,17; Otkrivenje 19,10; Djela 2,36-42.

Uvod

Prorok Joel u Joelu 3,1 (2,28) obećava posebno očitovanje proročkog dara prije Gospodnjeg dolaska: "I poslije ovoga izlit ću Duha svoga na svako tijelo, i proricat će vaši sinovi i kćeri", što ukazuje na to da će doći do jačanja proročkog djelovanja prije dana Gospodnjeg (drugog Kristovog dolaska). Otkrivenje 12,17 opisuje posljednji ostatak na Zemlji kao one koji "čuvaju Isusovo svjedočanstvo", što predstavlja jasno kršćansko proročko djelovanje.

Adventisti su oduvijek vjerovali u primanje duhovnih darova i nakon biblijskih vremena. "Sveto pismo svjedoči da je jedan od darova Duha Svetoga proroštvo. Ovaj dar je znak prepoznavanja Crkve ostatka i vjerujemo da se on očitovao u službi Ellen G. White. Njezini spisi govore Crkvi s proročkim autoritetom i pružaju joj utjehu, vodstvo, pouku i ispravljanje. Oni također jasno stavljaju do znanja da je Biblija mjerilo prema kojem se svako učenje i iskustvo mora provjeriti", kao što je navedeno na: <https://adventist.org/beliefs/official/gift-of-prophecy>.

Ova se pouka usredotočuje na proročki dar u posljednje vrijeme. Ona pruža učitelju priliku da povede razred u razmišljanju o proročkoj službi Ellen G. White kao dijelu ispunjenja obećanja o proročkom daru u vrijeme svršetka.

DRUGI DIO: Komentar

1. Dar proroštva i ostali duhovni darovi prije Kristovog drugog dolaska.

Sveto pismo ne pruža nikakve dokaze koji bi ukazivali na to da je dar proroštva — ili bilo koji drugi duhovni dar — prestao postojati

nakon zatvaranja biblijskog kanona. Naprotiv, Biblija pruža značajnu podršku ideji o neprekidnoj prisutnosti i djelovanju ovih darova sve do svršetka vremena. Joel 3,1 (2,28) temeljni je tekst u tom pogledu, koji proriče izlivanje Duha Svetoga u posljednje dane: "Poslije ovoga izliti će Duha svoga na svako tijelo, i proricat će vaši sinovi i kćeri." Ovaj odlomak izravno povezuje očitovanje proročkog dara s "Jahvinim danom, velikim i strašnim" (Joel 3,4) (2,31), jasno ukazujući na to da će se dar proroštva ponovno naglašeno očitovati kako se bude približavao svršetak vremena.

Slično tome, Malahija 4,5 pretkazuje oživljavanje duha proroštva u obliku poruke slične Ilijinoj prije konačnog suda: "Evo, poslat ću vam proroka Iliju prije nego dođe Dan Jahvin, dan velik i strašan." Iako je sam Isus priznao da je ovo proročanstvo djelomično ispunjeno u Ivanu Krstitelju (Matej 17,10-13), koji je došao "s Ilijinim duhom i snagom" (Luka 1,17), On je također nagovijestio da će do potpunog ispunjenja doći u eshatološkoj budućnosti — neposredno prije konačnog dana Gospodnjeg.

Novi zavjet osnažuje ovaj kontinuitet proročkog dara. Isus je upozorio svoje učenike da će se u posljednje dane pojaviti lažni proroci koji će mnoge prevariti (Matej 24,11.24). Ova opomena logično pretpostavlja prisutnost pravih proroka tijekom tog istog razdoblja — u suprotnom bi upozorenje na laž izgubilo svoj smisao. Pavao također potvrđuje trajnu ulogu duhovnih darova, uključujući proroštvo, u izgradnji i vođenju crkve do kulminacije Božjeg plana spasenja.

U Efežanima 4,12.13 on piše da su ovi darovi dani "da pripravi svete za djelo službe, za izgradnju Kristova Tijela, dok svi zajedno ne dođemo k jedinstvu u vjeri i u pravoj spoznaji Sina Božjega, k savršenom čovjeku, k mjeri punine veličine Kristove".

Ovaj odlomak jasno stavlja do znanja da će duhovni darovi ostati aktivni sve dok crkva ne dostigne svoju božanski predviđenu zrelost — cilj koji neće biti u potpunosti ostvaren sve do drugog Kristovog dolaska.

2. "Isusovo svjedočanstvo" (Otkrivenje 12,17) je dar proroštva koji se daje Božjem narodu na svršetku vremena.

Na osnovi ovog biblijskog temelja, adventisti potvrđuju da će se proročki dar značajno ponovno očitovati na svršetku vremena. Otkrivenje 12,17 ističe ključnu osobinu Božjeg vjernog ostatka — to su oni "koji vrše Božje zapovijedi i čuvaju Isusovo svjedočanstvo". Izraz "Isusovo svjedočanstvo" bio je predmet lingvističkog i teološkog proučavanja, i adventistički teolozi su zaključili da se on izrijeком odnosi na proročki

dar. Otkrivenje 9,10 (Varaždinska Biblija) pojašnjava tu vezu: “Jer svjedočanstvo Isusovo duh je proroštva.” Ova je veza dodatno osnažena u Otkrivenju 22,9, gdje anđeo poistovjećuje Ivana i njegovu “braću proroke” s onima “koji čuvaju Isusovo svjedočanstvo” (Otkrivenje 19,10) i povezuje to svjedočanstvo s proročkim otkrivenjem.

Pomnim proučavanjem ovih odlomaka u njihovom izvornom grčkom kontekstu, adventistički su stručnjaci potvrdili da “Isusovo svjedočanstvo” ukazuje na očitovanje proročkog dara unutar ostatka posljednjeg vremena. To je snažan biblijski dokaz da će Bog obnoviti proročki dar na uočljiv i prepoznatljiv način prije drugog Kristovog dolaska, vodeći svoj vjerni narod kroz burne završne događaje zemaljske povijesti (vidi: Ranko Stefanovic, *Chapter 9: The ‘Spirit of Prophecy’ in the Revelation of John*, in Alberto Timm i Dwain Esmond, ur., *The Gift of Prophecy in Scripture and History*, Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing Association, 2015., str. 186-197).

3. Proročki dar Ellen G. White osnažuje poslanje Crkve i motivira vjernike da se duboko posvete Isusu Kristu.

Razmotrite sljedeće sažetke izjava Ellen G. White o poučavanju i propovijedanju Isusa Krista. Razgovarajte sa svojim razredom o tome kako ove misli potvrđuju dar proroštva, ili “Isusovo svjedočanstvo”, i usmjeravaju adventističku misiju na Isusa Krista.

U srcu njezinog poziva na misiju naglašava se uzdizanje Isusa Krista. Krist, naglašava ona, uvijek mora biti središte privlačnosti prilikom iznošenja vijesti trećeg anđela. Dok se objavljuje istina o suboti, kao i druge životno važne istine, Kristova pravednost nikada ne smije biti izostavljena. Jedina nada grešnika leži u gledanju na Golgotu s jednostavnom, djetinjom vjerom, oslanjanju na Kristove zasluge i pouzdanju u Njegovu milost.

Svaki napor u evangeoskom radu treba ukazivati na Isusovu silu spasenja, pri čemu poruka ne smije biti samo doktrinarna, već i otkupiteljska (vidi: Ellen G. White, *Evangelism*, str. 185,186).

Propovijedanje i poučavanje moraju biti usredotočeni na Isusa Krista, pri čemu propovjednici trebaju biti toliko ispunjeni Kristovom ljubavlju i radošću da Ga u svakoj riječi predstavljaju s dubokom usrdnošću. Kristovo raspeće, uskrsnuće, uzašašće i ponovni dolazak trebaju biti srž svake poruke. Propovjednici trebaju uzdizati Isusa Krista u propovijedanju, molitvi i pjesmi, vodeći duše da spoznaju Jaganjca Božjeg. Ništa što bi zamjenjivalo ili zasjenjivalo Isusa Krista kao izvor mudrosti i Božju silu ne smije biti predmet propovijedanja. Svaki govor treba voditi slušatelja k pokajanju, spasenju i uvjerenju da je Isus Krist apso-

lutno dovoljan (vidi: Ellen G. White, *Propovjednici Radosne vijesti*, str. 128,129; u izvorniku 159,160).

Mnogi u svijetu još uvijek ne poznaju plan spasenja, pa adventistički propovjednici u svojim porukama moraju neprestano uzdizati Isusa Krista kao utočište grešnika. Pogrešno je pretpostaviti da su slušatelji već upoznati s Evanđeljem; umjesto toga, treba uložiti svaki napor da se objasni nužnost pokajanja i vjere u Isusa Krista. Iako teološki govori imaju svoje mjesto, oni nikada ne smiju biti lišeni Isusa Krista, i to raspetoga. Jednostavno i iskreno izlaganje Kristove pravednosti doseže duše i preobražava ih (vidi: Ellen G. White, *Propovjednici Radosne vijesti*, str. 127,128; u izvorniku 158,159).

Ellen G. White također upozorava na propovijedanje kojem nedostaje Kristova pravednost, opisujući te propovijedi kao suhoparne i bezživotne. Kada propovjednici ne naglašavaju dar Kristove pravednosti, njihove poruke postaju puke intelektualne vježbe koje ne hrane stado. Umjesto toga, Evanđelje treba predstaviti kao bogato značenjem, s Isusom Kristom i Njegovim spasonosnim zaslugama kao živim središtem svega.

Propovjednici moraju propovijedati Isusa Krista iz svojeg osobnog iskustva, objavljujući ljepotu Njegove milosti i milosrđa na način koji privlači grešnike Njemu. Evanđelje mora blještati poput dragog kamena, privlačeći srca k svojoj blistavoj istini (vidi: Ellen G. White, *Evangelizam*, str. 150—152; u izvorniku 186,187).

Ozbiljna se opasnost krije u propovijedanju koje izostavlja Kristovu krv, nalik Kajinovoj žrtvi — prihvatljivoj po obliku, ali kojoj nedostaje nužno pomirenje. Mnogi propovjednici iznose dobro postavljene argumente, ali ne mogu dotaknuti srce spasonosnom silom Kristove žrtve. Propovijedi nikada ne smiju biti puke intelektualne vježbe; one moraju navesti slušatelje da se zapitaju: “Što mi je činiti da se spasim?” Kao narod kojem je povjerena posljednja poruka opomene, “adventisti sedmoga dana trebali bi biti među prvima koji uzdižu Krista pred svijetom” (Ellen G. White, *Propovjednici Radosne vijesti*, str. 126; u izvorniku 156).

Za daljnje proučavanje: O središnjem mjestu Isusa Krista u poruci Crkve adventista sedmoga dana, vidi: Ellen G. White, *Evangelism*, str. 184-199.

TREĆI DIO: Primjena

Sljedeća pitanja za primjenu u životu, izvučena iz prethodnog komentara, ponuđena su vam kako bi obogatila vašu raspravu u razredu. Izabe-

rite između njih, kao i iz same pouke, pitanja koja će najbolje potaknuti vaš razred na razmišljanje.

1. Kako spoznaja da će se duhovni darovi nastaviti očitovati do Kristovog povratka oblikuje naša očekivanja u pogledu Božjeg djelovanja u crkvi danas?
2. Jeste li osobno bili svjedok ili ste iskusili neki duhovni dar na djelu? Ako jeste, objasnite. Kako je to utjecalo na vašu vjeru?
3. Koje korake možemo poduzeti kao crkva da bismo prepoznali i njegovali duhovne darove koje nam je Bog dao?
4. Kako možemo ohrabriti jedni druge da ostanemo vjerni biblijskoj istini, a da istovremeno ostanemo otvoreni za vodstvo Duha Svetoga?
5. Joel 3,1-5 (2,28-32) i Otkrivenje 12,17 potvrđuju da će proročki dar biti prisutan u posljednje dane. Kako bi to trebalo utjecati na naše razumijevanje Božjeg vodstva danas?
6. Što nam naglasak Ellen G. White na uzdizanju Isusa Krista govori o naravi njezine proročke službe u Crkvi?
7. Zašto Krist mora ostati u središtu svakog propovijedanja, poučavanja i svjedočenja?
8. Jeste li ikada slušali propovijed ili izlaganje iz Biblije koji su bili više usmjereni na doktrinu nego na Isusa Krista? Ako jeste, kako je to utjecalo na vas?
9. Kako sve što radimo — bogoslužje, proučavanje, misionarski rad — može ostati usredotočeno na Isusa Krista?
10. Kakva je naša odgovornost, kao crkve i kao pojedinaca, u navješćivanju proročke poruke drugima?
11. Kako proročku poruku možemo učiniti dostupnijom i razumljivijom onima koji nisu upoznati s njom?
12. Koje korake možemo poduzeti ovoga tjedna da bismo primijenili proročku poruku u našem životu i u našoj crkvi?
13. Otkrivenje 12,17 (Varaždinska Biblija) kaže da ostatak “ima svjedočanstvo Isusa Krista”. Grčka riječ za “imati” označava osobni posjed. Nemaju svi članovi dar proroštva, ali svi oni posjeduju njegove savjete. Posjedovanje, ili briga o nečemu, uključuje i odgovorno upravljanje. Kako mi kao pojedinci možemo biti dobri upravitelji dara proroštva koji se očitovao u životu Ellen G. White?

Blagoslovi iz proročke Riječi

PRVI DIO: Pregled

Ključni tekst: 2. Ljetopisa 20,20.

Središte proučavanja: 1. Korinćanima 2,2; Ivan 1,1-5; 2. Timoteju 3,16.17; 2. Timoteju 4,1-5; Izaija 40,1-5; Ivan 17,20-23; 1. Korinćanima 1,10-13.

Uvod

U zaključku svoje disertacije o Ellen G. White, Roy Graham je primijetio da su njezina “uloga i položaj u adventizmu sedmog dana i dalje središnji. Bitna kvaliteta njezinog rada i dalje je očita u onome što je postignuto tijekom njezinog života, kao i u smjeru u kojem je preko svojih spisa usmjerila svoju denominaciju. Njezina težnja bila je da vidi razvoj konzervativnog, ali progresivnog, nesektaškog kršćanskog pokreta koji bi ponudio alternativni koncept — pomiren narod u jednom ‘tijelu’ koje obuhvaća sve nacije, ujedinjen u svrsi i službi svijetu. Njihova motivacija trebala je biti Božja ljubav utjelovljena u Isusu Kristu i konačno dokazana u *parusiji* (drugom Kristovom dolasku) i *eshatonu* (svršetku vremena). Takva eshatologija bila bi njihov *raison d’être* i njihov univerzalni barjak.” (Roy Graham, *Ellen White: Co-Founder of the Seventh-day Adventist Church*, New York: Peter Lang Publishing Inc., 1985., str. 429,430) Ova posljednja pouka pravi je trenutak za razmišljanje o središnjoj ulozi i položaju Ellen G. White u crkvi, kao i o tome kako se svaki član crkve odnosi prema njezinom djelu.

Dok uočavate i doživljavate blagoslove proročkog dara u Svetom pismu, pripremite svoj razred za razgovor o blagoslovima poslijebiblijskog proročkog dara, očitovanog u službi Ellen G. White.

DRUGI DIO: Komentar

1. Proroštvo u Svetom pismu uzdiže Isusa Krista i vodi nas dublje u Bibliju.

Krist je jasno stavio do znanja svojim učenicima da Stari zavjet svjedoči o Njemu: “I poče od Mojsija te, slijedeći sve proroke, protumači im što se na Njega odnosilo u svim Pismima.” (Luka 24,27; vidi također

Luka 24,44) Starozavjetno proroštvo vodi nas Isusu Kristu na nekoliko načina: pretkazivanjem Njegovog dolaska, otkrivenjem Njegove uloge kao Mesije i isticanjem potrebe čovječanstva za otkupljenjem. Preko proročanstava o Mesijinom rođenju, životu, muci, smrti i uskrsnuću, starozavjetni proroci su ukazivali na Isusa Krista kao na ispunjenje Božjeg plana spasenja.

Služeći kao božanska potvrda njegovog autoriteta, autentičnosti i svrhe, proroštvo nas vodi k Bibliji. Biblijska proročanstva, često otkrivena mnogo prije njihovog ispunjenja, pokazuju Božju vrhovnu vlast nad povijesti i Njegov plan za čovječanstvo. Kada se ova proročanstva ispune, kao što je slučaj s mesijanskim proročanstvima ispunjenim u Isusu Kristu, ona potvrđuju Bibliju kao Božju nadahnutu Riječ. Budući da je Krist “srce proroštva”, Njegovo otkupiteljsko djelo ključ je koji otključava sva proročanstva u Svetom pismu. Otkrivajući Božju volju i ukazujući na Isusa Krista, proroštvo na taj način privlači ljude k Njemu kao “sjajnoj zvijezdi Danici” (Otkrivenje 22,16) i Bibliji kao vrhovnom izvoru istine i nade (vidi: J. Barton Payne, *Encyclopedia of Biblical Prophecy: The Complete Guide to Scriptural Predictions and Their Fulfillment*, Eugene, OR: Wipf & Stock Publishers, 2020., str. 7).

2. Proroštvo nas vodi u istinu i donosi utjehu.

Proroštvo nas vodi u istinu otkrivajući Gospodnji božanski plan, potvrđujući Njegovu vlast nad poviješću i ukazujući na konačno ispunjenje Njegovih obećanja. Biblijska proročanstva razotkrivaju istine o Božjem karakteru, Njegovoj namjeri za čovječanstvo i Njegovoj konačnoj pobjedi nad Sotonom po Isusu Kristu. Biblijska proročanstva također potvrđuju autoritet Svetog pisma, jer ispunjena proročanstva svjedoče o Božjoj pouzdanosti. Proroštvo također osvjetljava Božje moralne i duhovne istine, pozivajući ljude na pokajanje i čvršću vjeru (vidi: Louis F. Were, *The Moral Purpose of Prophecy*, Sarasota, FL: First Impressions, 1998.). Konačno, proroštvo donosi utjehu nudeći nadu i sigurnost u Božju vlast nad budućnošću.

3. Proroštvo donosi jedinstvo Crkvi.

U Efežanima 2,20 Pavao piše da je crkva sazidana “na pravom temelju — na apostolima i prorocima, a zaglavni je kamen sam Krist Isus”. Ovaj odlomak ističe jedinstvo Crkve prikazujući je kao građevinu utemeljenu na zajedničkom temelju. Ukazujući na apostole i proroke kao na temelj Crkve, Pavao naglašava njihovu jedinstvenu poruku — Božji plan spasenja ispunjen u Isusu Kristu. Ovaj temelj “usidrava” sve vjernike u jednoj istoj istini, prevladavajući kulturološke, društvene i etničke

podjele, i promiče jedinstvo usmjeravajući pozornost Crkve na apostolsko i proročko svjedočanstvo koje otkriva Božje namjere za ljudski rod. Slika Isusa Krista kao “zaglavnog kamena” označava Njegovu bitnu ulogu u držanju cijele strukture na okupu. U drevnoj arhitekturi zaglavni kamen osiguravao je stabilnost svoda ili građevine. Slično tome, Isus Krist ujedinjuje Crkvu okupljajući različite članove u jedno duhovno kućanstvo. Bez Isusa Krista temelju bi nedostajala čvrstoća, ali s Njim on ostaje čvrst i jedinstven. Kada se proročka poruka tako usredotoči na Isusa Krista, ona donosi jedinstvo Crkvi.

4. Blagoslovi proročke službe Ellen G. White dolaze samo “kušanjem” njezinih spisa, to jest iskustveno — čitanjem i primjenom.

Razmotrite sljedećih sedam blagoslova koji dolaze od čitanja i primjene spisa Ellen G. White. Nakon razmatranja ovih blagoslova, zamolite članove svojeg razreda da navedu i druge blagoslove koje su dobili čitanjem njezinih djela u svojem životu i njihovom primjenom.

A. Duhovni život i obnova: Čitanje spisa Ellen G. White potiče duboku duhovnu vitalnost i sigurnost približavajući čitatelje Isusu Kristu. Njezina djela naglašavaju važnost osobne pobožnosti, ohrabrujući vjernike da njeguju molitvu, proučavanje Biblije i oslanjanje na Duha Svetoga. Mnogi koji se posvete čitanju njezinih knjiga, kao što su *Put Kristu* ili *Isusov život*, otkrivaju da im je duhovni život pomlađen dok dobivaju jasniju sliku Božje ljubavi i Njegovog plana za svoj život.

B. Praktične upute za svakodnevni život: Osim duhovne obnove, spisi Ellen G. White pružaju praktičnu mudrost za snalaženje u svakodnevnom životu. Njezini savjeti obuhvaćaju mnoge teme uključujući zdravlje, obiteljski život, odgoj i obrazovanje, radnu etiku i razvoj karaktera. Ona predstavlja biblijska načela na način koji je pristupačan i primjenjiv, pomažući čitateljima da donose mudre odluke koje su u skladu s Božjom voljom. Prateći praktične uvide u njezinim spisima, vjernici mogu razviti zdraviji način života, osnažiti svoje obitelji i steći jasniji osjećaj svrhe u svojim svakodnevnim odgovornostima.

C. Proročki uvid i dublje razumijevanje kozmičkog sukoba između Krista i Sotone: Jedna od najvećih prednosti čitanja spisa Ellen G. White njezin je proročki uvid u biblijske teme, povijest i događaje posljednjeg vremena. Njezini spisi služe kao leća kroz koju čitatelji mogu steći dublje razumijevanje povijesti i Svetog pisma, pomažući u razjašnjavanju složenih teoloških pojmova i njihove važnosti za današnje vrijeme. Na primjer, njezin niz od pet knjiga, “Sukob vjekova”, nudi panoramski pogled na kozmički sukob između dobra i zla, što će ojačati vjeru u Božji konačni plan otkupljenja.

D. Spremnost za Kristov povratak: Spisi Ellen G. White ulijevaju osjećaj žurnosti i spremnosti za drugi Kristov dolazak. Ona podsjeća vjernike da je kršćanski život putovanje pozivajući ih da žive s iščekivanjem, vjernošću i budnošću. Ona naglašava da spremnost za Kristov drugi dolazak nije stvar straha ili pukog izvanjskog poštovanja pravila, već dubokog, osobnog odnosa s Isusom koji preobražava srce. Njezini spisi ohrabruju vjernike da žive svrsishodno, donoseći svakodnevne odluke koje odražavaju njihovu krajnju nadu u Kristov povratak.

E. Duh misije i službe: Još jedna korist od čitanja spisa Ellen G. White jest što oni njeguju strast za misijom i službom. Ona dosljedno poziva vjernike da se pomaknu dalje od sebične vjere i da aktivno šire "Radosnu vijest" (Otkrivenje 14,6). Njezina djela naglašavaju da je pravo kršćanstvo povezano sa spasenjem i sudjelovanjem u Božjem djelu doseganja drugih ljudi. Njezine knjige, kao što su *Služba liječenja* i *Christian Service* (Kršćanska služba), pružaju praktične upute o tome kako učinkovito služiti drugima, bilo preko medicinsko-misionarskog rada, osobnog evangeliziranja ili djela milosrđa učinjenih iz ljubavi. Njezini spisi bude osjećaj odgovornosti za uzdizanje ljudskog roda, potičući vjernike da koriste svoje talente i sredstva na slavu Božju.

F. Ljubav prema Svetom pismu: Spisi Ellen G. White potiču duboku ljubav prema Bibliji dosljedno upućujući čitatelje na Božju riječ kao vrhovni autoritet. Ona nikada ne predstavlja svoje poruke kao zamjenu za Sveto pismo, već kao vodič za bolje razumijevanje i primjenu njegovih istina. Njezine knjige kao što su *Odgoj* i *Isusove usporedbe*, osvijetljavaju biblijske teme s jasnoćom i dubinom, čineći Bibliju pristupačnijom i privlačnijom. Ona potiče na svakodnevno proučavanje, usmjeravajući vjernike da razmišljaju o Svetom pismu, da usvoje njegova obećanja i da žive po njegovim načelima. Mnogi koji čitaju njezina djela doživljavaju obnovu revnosti za proučavanje Biblije pronalazeći radost u njezinom nauku i snagu u njezinim obećanjima.

G. Jedinstvo Crkve: Konačno, spisi Ellen G. White doprinose jedinstvu Crkve adventista sedmoga dana pružajući jedinstven teološki okvir, osnažujući biblijske istine i vodeći članove u vjeri i praktičnom životu. Njezini savjeti o doktrini, načinu života i misiji pomažu u održavanju dosljednosti između različitih kultura i perspektiva, njegujući zajednički identitet među adventistima širom svijeta. Njezini spisi potiču osjećaj zajedničke svrhe i duhovnu povezanost naglašavajući kristocentrični život, kozmički sukob i misiju Crkve. Kao proročki glas, ona služi kao referentna točka za jedinstvo, pozivajući na vjernost Svetom pismu i svjetskoj misiji Crkve.

Za daljnje proučavanje: Vidi: Gerhard Pfandl, *The Gift of Prophecy: The Role of Ellen White in God's Remnant Church*, str. 106—114; za još jednu listu blagoslova od čitanja spisa Ellen G. White vidi i: <https://egwwritings.org/read?panels=p13965.704&index=0egwwritings.org>; vidi također: Roy Graham, *Ellen White: Co-Founder of the Seventh-day Adventist Church*, str. 414—430.

TREĆI DIO: Primjena

Sljedeća pitanja za primjenu u životu, izvučena iz prethodnog komentara, ponuđena su vam kako bi obogatila vašu raspravu u razredu. Izaберите između njih, kao i iz same pouke, pitanja koja će najbolje potaknuti vaš razred na razmišljanje.

1. Kako je proroštvo produbilo vaše razumijevanje Kristove uloge u Bibliji i u vašem životu?
2. Na koji je način ispunjeno proročanstvo ojačalo vaše povjerenje u autoritet Svetog pisma?
3. Kako vam proroštvo pruža vodstvo i sigurnost u nesigurnim vremenima?
4. Koja su biblijska proročanstva o Isusu Kristu utjecala na vaše putovanje vjere?
5. Kako proročka poruka pomaže u ujedinjavanju Crkve koja je sastavljena od različitih kultura i podrijetla?
6. Na koje su načine spisi Ellen G. White potaknuli vaš duhovni rast i osobnu pobožnost?
7. Kako je čitanje spisa Ellen G. White utjecalo na vaše svakodnevne odluke i način života?
8. Koji su vam uvidi iz spisa Ellen G. White pomogli da razvijete jači osjećaj misije i službe?
9. Kako možete njegovati dublju ljubav prema Svetom pismu preko vodstva spisa Ellen G. White?
10. Kako spisi Ellen G. White potiču osjećaj žurnosti i spremnosti za Kristov povratak?
11. Kako proročke poruke oblikuju vaše vrijednosti i prioritete?
12. Na koje načine možete poduprijeti njegovanje jedinstva u vašoj crkvi primjenom načela koja se nalaze u nadahnutim savjetima Ellen G. White?
13. Kako biste opisali ulogu i mjesto Ellen G. White u Crkvi adventista sedmoga dana danas? Koje mjesto zauzima Ellen G. White u vašoj crkvi? Naglašavaju li se njezini spisi dovoljno ili se pretjerano koriste? Porazgovarajte o tome.

70 • PRIRUČNIK ZA UČITELJE (4/2026.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Bog koji je некоć u mnogo navrata i na mnogo načina govorio ocima po prorocima, na kraju, to jest u ovo vrijeme, govorio nam je po Sinu, koga je postavio baštinikom svega i po kome je stvorio svijet.” (Hebrejima 1,1.2)

Kada je grijeh razorio zajedništvo Adama i Eve s Bogom, On nije digao ruke od njih niti ih je ostavio da unište sami sebe. Došao ih je potražiti, pozvavši Adama: “Gdje si?” (Postanak 3,9)

Ovog ćemo tromjesečja proučavati dar proroštva, Božji mudro osmišljen način da priopći svoju volju i ukaže na svoje putove palim ljudima koji više ne mogu razgovarati s Njim licem u lice.

Tijekom vremena nadahnuti glasnici prenosili su božanske poruke kako bi popravili i obnovili naš odnos s Bogom, baš kao što je Bog učinio u Edenu nakon pada.

www.adventisti.hr
www.znaci-vremena.com